

ผลการการศึกษาและการอภิปรายผลการการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ถึงวิวัฒนาการของการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผ่านมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่านโยบายของรัฐในการป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ยิ่งพบว่ามีปัญหาอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือพนักงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามฯ ทั้งที่เป็นปัญหา ในระดับผู้ปฏิบัติและปัญหาในระดับนโยบาย ซึ่งจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และมี แนวโน้มว่าจะไม่สามารถควบคุมหรือป้องกันได้ต่อไปในอนาคต สาเหตุน่าจะมาจากองค์กรที่มีอยู่ใน ปัจจุบันยังไม่มี ความชัดเจนไม่ว่าจะเป็นบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและ ปราบปรามฯ และไม่มีอำนาจการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีเอกภาพ หรือแม้แต่นโยบายที่มีอยู่ก็ ไม่เอื้อในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เท่าที่ควร อีกทั้งเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดใน การดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด หน่วยงานที่รับผิดชอบแต่ละหน่วยยังไม่มี การประสานงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม จึงเป็นปัญหาอุปสรรคอย่างยิ่งในการป้องกันและปราบปรามฯ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเห็นควรที่จะศึกษาถึงทักษะในการป้องกันปราบปรามการกระทำ ความผิด เกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงและการจัดการระบบบริหารจัดการที่เหมาะสม เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลแบบเชิงคุณภาพโดยการรวบรวมจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งบทความ งานวิจัย และการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อหาแนวทางการจัดองค์กรในการป้องกันและ ปราบปรามฯ ที่เหมาะสมต่อไป โดยผู้ศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 สรุปผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 3 อภิปรายผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์

ข้อมูลส่วนบุคคล

จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีจำนวนทั้งหมด 14 ราย สามารถจำแนกได้ ดังนี้ เพศชาย จำนวน 10 ราย เพศหญิง จำนวน 4 ราย อายุระหว่าง 35-40 ปี จำนวน 6 ราย 41-45 ปี จำนวน 3 ราย 46-50 ปี จำนวน 1 ราย 51-60 ปี จำนวน 3 ราย และเกิน 60 ปี จำนวน 1 ราย

การศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 6 ราย และระดับปริญญาโท จำนวน 8 ราย มีประสบการณ์ด้านน้ำมันหรือการปราบปรามน้ำมันเดือน 1-5 ปี จำนวน 6 ราย 6-10 ปี จำนวน 6 ราย และมากกว่า 10 ปี จำนวน 2 ราย

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (14 ราย)
<u>เพศ</u>	
- ชาย	10
- หญิง	4
<u>อายุ</u>	
35-40 ปี	6
41-45 ปี	3
46-50 ปี	1
51-60 ปี	3
เกิน 60 ปี	1
<u>การศึกษา</u>	
ปริญญาตรี	6
ปริญญาโท	8

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (14 ราย)
<u>ประสบการณ์ทำงานด้านน้ำมัน</u>	
1-5 ปี	6
6-10 ปี	6
มากกว่า 10 ปี	2

ผลการสัมภาษณ์

จากการศึกษาพบปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ได้ดังนี้

- 1) ปัญหาที่ยังไม่มีการจัดตั้งองค์กรป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ขึ้นมาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
- 2) ปัญหาการจัดรูปแบบบริหารองค์กรที่ยังไม่ชัดเจนทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่ยังไม่มีทิศทางหรือเป้าหมายการดำเนินการและแนวทางการบังคับบัญชา
- 3) ปัญหาขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานตามกฎหมายเฉพาะ
- 4) ปัญหาที่แต่ละหน่วยงานไม่มีการประสานข้อมูล ทำให้ผู้ปฏิบัติงานขาดข้อมูลในการตรวจสอบและการบังคับใช้กฎหมาย
- 5) ปัญหาผู้ปฏิบัติงานขาดองค์ความรู้และความต่อเนื่อง

จากปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาได้รวบรวมความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจและ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง โดยมีประเด็นคำถามตามลำดับ คือ

1. ปัญหาและรูปแบบของการกระทำผิด
2. มาตรการป้องกันปราบปรามของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1. ปัญหาและรูปแบบของการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

กรณีสัมภาษณ์ที่ 1 อดีตผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

ปัญหาการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นปัญหาสำคัญในอันดับแรกของการกระทำคามผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและเศรษฐกิจ การจัดเก็บภาษีของรัฐและการพัฒนาประเทศในภาพรวม พุทธิกรรมการลักลอบดังกล่าว ดำเนินการโดยกลุ่มขบวนการอิทธิพลน่าจะมีประวัติการกระทำคามผิดมาตั้งแต่ห้วงเวลาที่น้ำมันเชื้อเพลิงมีบทบาทสำคัญในด้านพลังงานของประเทศ การลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงหรือน้ำมันเถื่อนในความเข้าใจและความหมายเดิมเป็นพฤติกรรมของนายทุนที่ลงทุนซื้อเรือบรรทุกน้ำมันแล้วไปรับน้ำมันดีเซลจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีราคาถูกกว่าน้ำมันดีเซลในประเทศมาก แล้วลักลอบนำเข้ามาขายให้กับเรือประมงในทะเล โดยน้ำมันดีเซลบางส่วนได้ลักลอบนำขึ้นฝั่ง เป็นการหลีกเลี่ยงภาษีสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิง ส่งผลกระทบต่อธุรกิจการค้าน้ำมันเสรีอย่างรุนแรง จากการประเมินข้อมูลผลการจับกุมเชื่อว่ามีน้ำมันหลีกเลี่ยงภาษีนำเข้าไม่น้อยกว่า 1,200 ล้านลิตร/ปี รัฐบาลรายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าไม่น้อยกว่า 6,000 ล้านบาท/ปี ปัญหาดังกล่าวมานี้รัฐบาลทุกสมัยโดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ทุกหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการปราบปรามอย่างจริงจังและเข้มงวดตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 โดยลำดับมา และเป็นวาระสำคัญของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.)

กรณีสัมภาษณ์ที่ 2 อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน (อดีตผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายพลังงานและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน)

ปัญหาเรื่องนี้เมื่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้เข้าดำเนินการสืบสวนปราบปรามอย่างจริงจังและเข้มงวด จึงพบว่าการกระทำคามผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงได้มีการพัฒนารูปแบบการกระทำคามผิด การลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงหลีกเลี่ยงภาษีทางทะเล ไปสู่การหลีกเลี่ยงภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงทางบกอีกหลายรูปแบบ เช่น จัดซื้อน้ำมันจากต่างประเทศโดยเรือบรรทุกน้ำมันขนาดใหญ่ แล้วใช้เรือบรรทุกน้ำมันขนาดเล็กขนน้ำมันไปยังคลังน้ำมัน โดยไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ การฉ้อฉลภาษีการส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงโดยไม่มีการส่งออกจริง และการนำสารละลายไฮโดรคาร์บอน (Solvent) ที่ได้รับการยกเว้นภาษีไปปลอมปนกับน้ำมันเชื้อเพลิงในระบบ เป็นต้น สถานการณ์การกระทำคามผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าว ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วไปทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ทวีความรุนแรงส่งผลกระทบก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันตลาดการค้าน้ำมันเสรี ระบบนิเวศนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อมจนถึงขั้นวิกฤตต่อระบบการจัดเก็บภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงของรัฐ โดยมีมูลเหตุจูงใจการกระทำคามผิดจากการหลีกเลี่ยงภาษีในวิธีการต่าง ๆ จากผลต่างของภาษีซึ่งมีส่วนต่างของภาษีระหว่าง 4.02-5.61 บาท/ลิตร

กรณีสัมภาษณ์ที่ 3 กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัทการปิโตรเลียมประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

การลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การสำแดงเท็จ ส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อขอลดภาษี การส่งออกก๊าซปิโตรเลียมเหลวโดยไม่คืนเงินชดเชย การจัดเก็บและชำระภาษีไม่ครบถ้วน และการปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิง/ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม การปลอมปนน้ำมันหล่อลื่น ซึ่งในทีนี้จะพูดถึงการนำผลิตภัณฑ์สารไฮโดรคาร์บอนที่ไม่ใช่น้ำมันเชื้อเพลิง ไปปลอมปนกับน้ำมันเชื้อเพลิง คือ การปลอมปนน้ำมันเบนซินด้วยก๊าซธรรมชาติเหลว (NGL) และการปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยสารละลาย Solvent

การปลอมปนน้ำมันเบนซินด้วยก๊าซธรรมชาติเหลว (NGL) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากแยกก๊าซธรรมชาติที่สร้างปัญหามากที่สุดในอดีต ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติเหลว (NGL) เนื่องจากมีคุณภาพใกล้เคียงน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งนำไปใช้ผสมทำเป็นน้ำมันเบนซินได้ (แต่ใช้แทนกันไม่ได้เพราะจะทำให้เครื่องยนต์ชำรุด) แต่ปัจจุบันปัญหานี้ได้ลดลงไปจนเกือบหมด เนื่องจากบริษัทการปิโตรเลียมประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นเจ้าของสินค้าแต่เพียงผู้เดียวในประเทศไทย ได้งดจำหน่ายให้กับอุตสาหกรรมทั่วไป ยกเว้นโรงกลั่นน้ำมันในเครือของบริษัทการปิโตรเลียมประเทศไทย จำกัด (มหาชน) เท่านั้น

การปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยสารละลาย Solvent ซึ่งมีอยู่หลายชนิด มีชื่อทางการค้าที่แตกต่างกัน บางชนิดมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับน้ำมันเบนซิน บางชนิดใกล้เคียงน้ำมันดีเซล และมีประโยชน์ในการทำละลาย หรือเป็นสารชะล้างในภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในภาคอุตสาหกรรม ยาง สี เทียนไข และอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นต้น ตามปกติสารละลาย Solvent มีค่าออกเทนต่ำมาก ประมาณ 50-70 เมื่อเปรียบเทียบกับน้ำมันเบนซินที่มีค่าออกเทนระหว่าง 87-95 หากนำมาปลอมปนจะทำให้ น้ำมันเชื้อเพลิงมีคุณภาพต่ำและก่อให้เกิดความเสียหายต่อเครื่องยนต์ของประชาชนผู้บริโภค นอกจากนี้สารละลาย Solvent ได้รับการยกเว้นภาษีสรรพสามิต หากนำไปปลอมปนกับน้ำมันเชื้อเพลิง จะทำให้รัฐสูญเสียรายได้ภาษีเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังพบว่ามีการปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยสารละลาย Solvent ลงในน้ำมันดีเซลหมุนเร็วอีกด้วย

กรณีสัมภาษณ์ที่ 4 ผู้บังคับการตำรวจน้ำ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง หัวหน้าโครงการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงทางทะเล (ตำรวจน้ำ)

ปัจจุบันการกระทำผิดมีหลายรูปแบบ ที่นิยมทำกันมากคือ การไม่เสียภาษีทั้งหมดโดยเรือบรรทุกน้ำมันเข้ามาจอดในน่านน้ำสากล จำหน่ายให้กับเรือประมงทั่วไปและใช้เรือ

บรรทุกน้ำมันขนาดเล็ก เรือประมง หรือเรือประมงดัดแปลง ไปสูบถ่ายจากเรือขนาดใหญ่ในน่านน้ำสากล และนำมาสูบถ่ายขึ้นรถบรรทุก หรือโรงงานริมฝั่งแม่น้ำเข้าคลังน้ำมันชายฝั่งและใส่รถบรรทุกน้ำมันไปส่งขายให้ตามสถานีบริการ ซึ่งเป็นวิธีการแสดงปริมาณน้ำมันเข้าน้อยกว่าปริมาณที่รับมาจริง และยังซื้อน้ำมันจากต่างประเทศ และใช้เรือบรรทุกน้ำมันขนาดเล็กขนน้ำมันมายังคลังที่ไม่ได้รับอนุญาตนำเข้าจากกรมศุลกากรและไม่มีเจ้าหน้าที่ศุลกากรประจำอยู่ หรือแม้แต่การจัดซื้อน้ำมันจากต่างประเทศ และใช้เรือบรรทุกน้ำมันขนาดใหญ่มาลอยลำกลางอ่าวไทยนอกเขตน่านน้ำไทย และจำหน่ายให้แก่เรือประมงที่ต้องการเติมน้ำมันกลางทะเลส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งจำหน่ายแก่เรือประมงดัดแปลงเป็นเรือบรรทุกน้ำมัน เพื่อลักลอบนำขึ้นมาสู่ฝั่งทุกรูปแบบ จึงต้องมีการป้องกันอย่างเข้มงวดและจริงจัง

กรณีสัมภาษณ์ที่ 5 รองผู้บังคับการ กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (อดีต รองหัวหน้าโครงการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)

ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงโดยการปลอมปนด้วยสารละลายไฮโดรคาร์บอน (Solvent) ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการส่วนหนึ่งของการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ในความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 จนปัจจุบัน การกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงมีหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่การลักลอบนำเข้าน้ำมันหนักเล็ยงภาษีทางบกและทางทะเล การปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยสารไฮโดรคาร์บอน การส่งออกน้ำมันอันเป็นเท็จเพื่อขอผลการขอคืนภาษี การกระทำผิดเกี่ยวกับก๊าซปิโตรเลียมเหลว การกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันหล่อลื่น ฯลฯ การกระทำผิดดังกล่าวดำเนินการโดยกลุ่มขบวนการอิทธิพลทั้งเป็นนายทุนและนักการเมืองบางส่วน

กรณีสัมภาษณ์ที่ 6 รองผู้กำกับการกลุ่มงานประเมินผลยุทธศาสตร์ กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผู้เชี่ยวชาญด้านน้ำมันเถื่อน)

การพัฒนาารูปแบบของการกระทำผิดเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีและการปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิง เริ่มจากการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงหนักเล็ยงภาษีศุลกากรเข้ามาทางทะเล ปัจจุบันมาสู่การกระทำผิดโดยการจัดทำเอกสารในการนำเข้าและ/หรือส่งออกเพื่อขอผลการขอคืนภาษี แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การนำน้ำมันเชื้อเพลิงหนักเลี้ยงภาชีศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร มาปลอมปนกับน้ำมันเชื้อเพลิงในระบบ

ประเทศไทยกำหนดคุณภาพน้ำมันไว้ให้มีมาตรฐานสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะค่ากำมะถันในน้ำมันดีเซล กระทบวงพาณิชย์กำหนดไว้ไม่เกินกว่าร้อยละ 0.05 ของน้ำหนักน้ำมัน แต่ประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ได้กำหนดไว้สูงกว่า โดยกำหนดไว้ไม่เกินกว่าร้อยละ 0.25 ของน้ำหนักน้ำมัน ดังนั้น น้ำมันเชื้อเพลิงที่ลักลอบเข้ามาจากประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์จะมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานประกาศกระทรวงพาณิชย์ เมื่อนำมาปลอมปนกับน้ำมันเชื้อเพลิงในระบบที่เสียภาษีถูกต้อง จะทำให้น้ำมันที่ถูกปลอมปนต่ำกว่ามาตรฐานของประกาศกระทรวงพาณิชย์ไปด้วย

2. การลักลอบนำน้ำมันเชื้อเพลิงที่แจ้งส่งออกแต่ไม่ส่งออกจริง หรือส่งออกน้อยกว่าจำนวนที่แจ้งมาปลอมปนกับน้ำมันเชื้อเพลิงในระบบ

รูปแบบการปลอมปนในลักษณะนี้ น้ำมันเชื้อเพลิงที่แจ้งส่งออกแต่ไม่ส่งออกจริงจะเป็นน้ำมันที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เมื่อนำน้ำมันเชื้อเพลิงในส่วนนี้มาปลอมปนกับน้ำมันเชื้อเพลิงในระบบที่เสียภาษีถูกต้องก็ไม่ทำให้น้ำมันต่ำกว่ามาตรฐานแต่อย่างใด อีกทั้งไม่ทำให้ประชาชนผู้บริโภคได้รับความเสียหายจากการบริโภคน้ำมันที่หนักเลี้ยงภาชีดังกล่าว แต่น้ำมันที่แจ้งส่งออกแล้วไม่ออกจริงนี้เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงที่ได้รับการยกเว้นภาษีหรือได้รับคืนภาษี เมื่อนำมาปลอมปนในระบบจะทำให้รัฐเสียหายจากการขาดรายได้ที่จัดเก็บภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงไม่ได้ตามจำนวนที่นำมาปลอมปนหรือถูกขอลดในกรณีน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นมาขอคืนภาษี

สถานการณ์การกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงรูปแบบดังกล่าว ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วไปทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ทวีความรุนแรงส่งผลกระทบต่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันตลาดการค้าน้ำมันเสรีจนถึงขั้นวิกฤตต่อระบบการจัดเก็บภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงของรัฐ ในการจัดเก็บภาษี และส่งผลกระทบต่อภาพรวมต่อประเทศชาติต่อไป

กรณีสัมภาษณ์ที่ 7 สารวัตร กลุ่มงานตรวจสอบสำนวนอัยการ กองคดีอาญา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง)

รูปแบบของการกระทำผิดสามารถแบ่งได้เป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1. การลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
2. การสำแดงเท็จส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อขอลดภาษี

3. การปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิง/ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม
4. การส่งออกก๊าซปิโตรเลียมเหลวโดยไม่คืนเงินชดเชย
5. การปลอมปนน้ำมันหล่อลื่น
6. การจัดเก็บและชำระภาษีไม่ครบถ้วน

จะเห็นได้ว่ารูปแบบของการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงมีหลากหลายวิธี ซึ่งค่อนข้างควบคุมได้ยาก แม้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้ดำเนินการป้องกันและปราบปรามอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่สัมฤทธิ์ผล ก่อให้เกิดผลเสียหลายด้านให้แก่ประเทศ ไม่ว่าจะเป็นทำให้รัฐสูญเสียรายได้จากภาษีสรรพสามิต เทศบาล อากรนำเข้า และกองทุนปีละมหาศาล และบางทีก็ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินและประชาชนในเรื่องของสิ่งแวดล้อม จึงต้องหาทางแก้ไขให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อไม่ให้รัฐต้องสูญเสียรายได้ไปมากกว่านี้

กรณีสัมภาษณ์ที่ 8 รองสารวัตร กลุ่มงานส่งเสริมและประสานงานวิจัย กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง)

จากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาเห็นได้ว่า การค้าน้ำมันเถื่อนมีกลุ่มนายทุนและผู้มีอิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้องและบางทีก็มีหน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนรู้เห็นเป็นใจในการกระทำ ความผิด และรูปแบบของการกระทำผิดได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เพราะมีทั้งเงินลงทุนและตำแหน่งหน้าที่ในสายงานที่ตนรับผิดชอบทำให้เอื้อต่อการกระทำผิด ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ส่งผลให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และมีแนวโน้มว่าปัญหาดังกล่าวจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดผลเสียแก่ประเทศในการจัดเก็บภาษีจากน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นจำนวนมาก

ดังนั้น ควรทำอย่างไรให้การป้องกันและปราบปรามมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันนี้ต้องหาทางแก้ไขหรือควรนำมาตรการใด ๆ เข้ามาใช้ในการบังคับใช้กฎหมาย อาจจะเป็นองค์กรหรือในรูปของคณะกรรมการ ฯ หรือมีการประสานทางหน่วยงานให้เข้ามาดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อก่อให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงานต่อไป

กรณีสัมภาษณ์ที่ 9 เจ้าหน้าที่ตรวจสรรพสามิต 6 ว รองหัวหน้าสายตรวจ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ชลบุรี 2

ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ก็จะมีรูปแบบของการกระทำผิดที่ซ้ำ ๆ กัน คือการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงโดยมิชอบด้วยกฎหมายทั้งทางบก และทางทะเล การปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิงหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม หรือการลำแดงส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อข้อจลาจล และอื่น ๆ เพราะถ้าหน่วยงานที่มีอยู่ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามได้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ก็จะทำให้การกระทำความผิดดังกล่าวขยายวงกว้างขึ้น และทำให้เกิดผลเสียและผลกระทบในด้านต่าง ๆ กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก อาจจะมีการจัดตั้งหน่วยงานหรือมีองค์กรที่เหมาะสมเข้ามาจัดการกับปัญหาดังกล่าว

กรณีสัมภาษณ์ที่ 10 เจ้าหน้าที่สรรพสามิต 5 สำนักงานสรรพสามิต โรงกลั่นน้ำมันบริษัทเอสโซ่ จำกัด (มหาชน)

ในส่วนของสรรพสามิต เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานก็พยายามอย่างเต็มที่ในเรื่องของการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงในทุกรูปแบบ แม้จะยากในการปฏิบัติงานเพราะผู้กระทำความผิดพยายามทำทุกวิถีทาง เพื่อให้ได้มาถึงผลกำไรหรือผลประโยชน์ของตนเองและขบวนการ โดยไม่คำนึงถึงว่าประเทศชาติจะเกิดความเสียหายอย่างไร ดังนั้น จึงควรหาวิธีการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดฯ ดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการประสานหน่วยงานป้องกันหรือปราบปรามที่มีอยู่ หรือแม้แต่การจัดหน่วยงานขึ้นใหม่

กรณีสัมภาษณ์ที่ 11 เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 5 ผู้ควบคุมสำนักงานสรรพสามิต คลังก๊าซ เขาบ่อยา (บมจ.) บริษัทการปิโตรเลียมประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

รูปแบบในการกระทำความผิดมีความสลับซับซ้อนมาก ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานต้องใช้ความรู้ความสามารถและต้องพยายามอย่างเต็มที่ในการเข้มงวดตรวจตรา เพราะผู้กระทำความผิดมีวิธีการหลบเลี่ยงที่ไม่ซ้ำแบบและหลายลักษณะ เพื่อให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และส่งผลเสียแก่ประเทศเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อให้รู้ถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงว่าได้มีการพัฒนาไปมากน้อยแค่ไหน และตัวผู้กระทำความผิดจะกระทำผิดในรูปแบบใด เจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ต้องมีความรอบรู้ในการป้องกันและปราบปรามเป็นอย่างดี และเข้มงวดในเรื่องของการตรวจสอบซึ่งทางบริษัทการปิโตรเลียมประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งไม่ว่าจะเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบหลักฐานของการเสียภาษีนำเข้า หรือการขนส่งทางบกโดยรถบรรทุกน้ำมัน และยิ่งปัจจุบันราคาตลาดโลกของน้ำมัน มีการขยายตัว ทำให้เพิ่มความถี่ใน

การกระทำความผิด เช่น การใช้หลักฐานการได้มาของน้ำมันเชื้อเพลิงที่ให้นำเข้าแล้วเวียนกลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง (ตัวเวียน) หรือจะการปลอมปนสารละลายไฮโดรคาร์บอน (Solvent) ในน้ำมันเชื้อเพลิงโดยทางบก การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่คือ ควรจะมีการใช้รถที่มีอุปกรณ์ตรวจสอบคุณภาพเข้ามาช่วยเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบ แต่เนื่องจากรถตรวจสอบคุณภาพน้ำมันนั้นมีราคาแพงและขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในการใช้อุปกรณ์ที่อยู่ในรถตรวจสอบการปลอมปนสารละลาย ดังนั้น ถ้ามีรถตรวจสอบคุณภาพเพียงพอ จะทำให้งานของเจ้าหน้าที่ดำเนินไปด้วยดี

กรณีสัมภาษณ์ที่ 12 เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 7 ผู้ควบคุมโรงกลั่นน้ำมัน บริษัท ไทยออยล์ จำกัด มหาชน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

การกระทำผิดในน้ำมันเชื้อเพลิงมีรูปแบบที่คล้ายคลึงกับในอดีตที่ผ่านมาแต่มีการพัฒนารูปแบบของการกระทำความผิด อาจจะเป็นในด้านการลักลอบหรือหลีกเลี่ยงภาษี ในเรื่องของการขนส่งหรือการปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิงฯ โดยใช้วิวัฒนาการที่ทันสมัยไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือในการกระทำผิดต่าง ๆ ได้ถูกดัดแปลงเป็นอย่างดี และการที่มีฝ่ายทางด้านการเมืองและผู้มีอิทธิพล หรือกลุ่มนายทุนเข้ามาใช้อำนาจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ หรือแทรกแซงในการทำงานของเจ้าหน้าที่ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานลำบาก และทำให้ประเทศประสบปัญหาขาดเงินทุนจากการจัดเก็บภาษีเพื่อนำไปพัฒนาประเทศ ดังนั้น จึงควรจัดมีเป็นองค์กรที่ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้น

กรณีสัมภาษณ์ที่ 13 เจ้าหน้าที่ตรวจสรรพสามิต 7 หัวหน้าฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ชลบุรี 2

จากการที่น้ำมันมีราคาสูงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการคิดหารูปแบบในการกระทำ ความผิดก็จะมีการปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยสารโซลเวนต์ การกระทำความผิดเกี่ยวกับก๊าซปิโตรเลียมเหลว การลักลอบนำเข้าน้ำมันหลีกเลี่ยงภาษีทางบกและทางทะเล การส่งออกน้ำมัน อันเป็นเท็จเพื่อขอผลการขอคืนภาษีการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันหล่อลื่น ซึ่งจากการกระทำผิดดังกล่าวทำให้รัฐสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีจากการขายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือแม้แต่การลักทรัพย์น้ำมันเชื้อเพลิง และส่งผลต่อสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญหากเราไม่มีการป้องกันและปราบปรามที่ดีก็จะทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้ปีละเป็นพัน ๆ ล้านบาท

กรณีสัมภาษณ์ที่ 14 เจ้าหน้าที่สรรพสามิต 5 สำนักงานสรรพสามิต คลังก๊าซ เขาบ่อยา (บมจ.) บริษัทการปิโตรเลียมประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่จะให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งรับผิดชอบเพียงหน่วยใดเพียงหน่วยเดียวไม่ได้ ฐานะของผู้ปฏิบัติงานในส่วนนี้มาเป็นเวลาพอสมควร มีความเห็น ว่ารูปแบบของการกระทำผิดในปัจจุบันมีความซับซ้อนอย่างมากในการกระทำผิดไม่ว่าจะเป็นการ หลบเลี่ยงจากการจับกุมจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ถึงเจ้าหน้าที่ที่มีความพยายามที่จะแก้ไข ปัญหา แต่ก็ยังมีการกระทำผิดเพิ่มมากขึ้น คงเพราะจากมูลเหตุจูงใจในการกระทำ ความผิดนั้นมีแต่ได้กับได้ ประกอบกับอาชญากรรมประเภทนี้เป็นอาชญากรรมพิเศษ จึงต้องมี เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และความชำนาญในด้านของการตรวจสอบ และหน่วยงานของรัฐเข้ามา ช่วยเหลือหรือสนับสนุน เพื่อแก้วิกฤตินี้ได้

2. มาตรการป้องกันปราบปราม

กรณีสัมภาษณ์ที่ 1 อดีตผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

จากสภาพของการกระทำผิดในปัจจุบัน ผมมีทัศนะในการจัดองค์กรในการ ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ออกเป็น 2 แบบ

1. องค์กรแบบถาวร
2. องค์กรชั่วคราว

การจัดองค์กรแบบชั่วคราวจะมีโครงสร้างเป็นแบบแมตริกคือเน้นภารกิจและ สถานการณ์เฉพาะ โดยการรวบรวมผู้เชี่ยวชาญที่มีองค์ความรู้ของแต่ละหน่วยงานมาประกอบ กำลัง เมื่อสถานการณ์หมดหรือลดความรุนแรงลงไปองค์กรนี้ก็สลายตัว ตรงนี้น่าจะเหมาะสมดี ถ้าสถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องน้ำมันเถื่อนมันรุนแรงขึ้นมากระทบต่อความมั่นคงของชาติทาง เศรษฐกิจทางการเงิน รวมทั้งภาษีอากร ก็จำเป็นถึงขนาดจะต้องจัดตั้งและประกอบกำลัง ขึ้นมา การจัดตั้งองค์กรแบบชั่วคราวหรือแบบถาวรนั้นต้องเอาผลมาตั้งเป็นเกณฑ์ เมื่อองค์กรที่ จัดตั้งขึ้นมาปราบปรามเดินทางทำงานไปและสามารถปราบปรามการทำความผิดได้ จน สถานการณ์ความรุนแรงลดลงอยู่ในภาวะไม่เกิดอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ ก็ต้องเลิก ภารกิจ องค์กรของจริง ๆ ควรต้องเป็นอย่างนั้น แต่สถานการณ์ความเป็นจริงในปัจจุบันกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นมันมีอยู่ตลอด เราหยุดเมื่อไร หรือชะลอการทำงานเมื่อไร ความผิดก็ผุดเกิดขึ้นมาเมื่อนั้น ที่ตรวจพบมักจะมักมีนักการเมือง กลุ่มนายทุนที่มีอิทธิพลอยู่ เบื้องหลัง พวกนี้เติบโตจากการหาผลประโยชน์ค่าน้ำมันเถื่อนขึ้นมาทั้งนั้น เมื่อปราบปรามจน

เจียบหายองค์กรก็ควรสลายตัวไป เมื่อกลับมาที่ความผิดใหม่ ก็ตั้งองค์กรขึ้นมาใหม่ คุณสมบัติที่มองอยู่ที่ผลในปัจจุบัน ถ้ามองในแนวนักวิชาการ องค์กรแบบนี้เหมาะสมกว่า องค์กรนี้เป็นองค์กรแบบปิด-เปิด หรือองค์กรเฉพาะกิจ เวลาเมื่อเหตุการณ์ก็ตั้งขึ้น เวลาไม่มีเหตุการณ์ก็เลิกไป บุคลากรจะคัดจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ มา ในรูปแบบเมตริกไฟกัส คัดฝ่ายสืบสวนสอบสวน ฝ่ายภาษี ฝ่ายบัญชี ฝ่ายคุณภาพน้ำมัน มาประกอบกำลังสืบสวน แบ่งภาคไป ฝ่ายปราบปรามก็ว่าไป ฝ่ายผู้เชี่ยวชาญทางด้านคุณภาพก็ว่ากันไป เมตริกคือเอาที่เปิดทางด้านต่าง ๆ มารวมกัน จะเล่นงานให้ตรงจุด ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย เพราะนำคนที่มีความรู้ความสามารถ ผู้รู้จริง ๆ เข้ามาอยู่ตรงนี้แล้วก็ปิดช่องให้กับการคอร์รัปชัน ตรงนี้ถ้าภารกิจโตขึ้นมาก ๆ ก็อาจจัดรูปองค์กรปราบปรามอาชญากรรมแบบกึ่งทางการอีกแบบหนึ่งอย่างเรื่องคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับปิโตรเลียม (คปปป.) ในอดีต แต่นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการต้องให้อำนาจแก่องค์กรนี้ในการเรียกข้อมูล เรียกเอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ ทุกหน่วยต้องให้ความร่วมมือส่งมอบเอกสารข้อมูลหน่วยใดไม่ให้ ถือว่าขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่นโยบายของรัฐบาล ตรงนี้เมื่อดำเนินการคู่กันกับแนวคิดการจัดตั้งองค์กรเป็นองค์กรชั่วคราวก็น่าจะเป็นไปได้ถ้าทำกันอย่างจริงจังจริง ๆ ถ้าจัดเป็นองค์กรแบบถาวรแล้วมาจับคู่กับอำนาจการบังคับใช้กฎหมาย น่าจะได้ประโยชน์ไม่คุ้มกับการลงทุน แต่ถ้าเป็นองค์กรชั่วคราว มีดุลพินิจที่จะประกอบกำลังเมื่อใดก็ได้ก็เลือกได้ เลือกว่าบุคคลเข้ามาทำงานเฉพาะกิจได้ ได้ทั้ง 2 แบบ แล้วแต่เรามองปัญหาว่ามันเรื้อรังหรือไม่ หากมองว่าเรื้อรังหรือรุนแรงก็ให้มีตลอดไป แนวอาชญาวิทยาเมื่อมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดยังไม่หมดไปจะต้องป้องกันตลอดไป ถ้าตั้งในรูปแบบถาวรก็มีคณะกรรมการขึ้นมารองรับ มีโอเพอร์เรชั่นสายการบังคับบัญชา ธรรมชาติของการจัดองค์กรต้องมี กำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน ก็เป็นเอกภาพคืออย่างหนึ่ง เพราะสั่งการได้อยู่ในหน่วยงานเดียวกัน คนในองค์กรเมื่อทำงานได้ระยะหนึ่งจนมีความรู้ก็ยังคงอยู่ ไม่ถูกโยกย้ายหรือยุบตัวเมื่อสลายองค์กรไป องค์ความรู้มีความต่อเนื่องไม่ขาดตอน เมื่อมีสถานการณ์คนในหน่วยก็สามารถทำงานได้เลยแต่สิ้นเปลืองงบประมาณมาก ทั้งสองแบบมีข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน หากมองแบบองค์กรชั่วคราวก็มีข้อเสียเรื่องความจริงใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ เพราะแต่ละหน่วยก็มีภารกิจในงานหลักของตน เมื่อตั้งองค์กรชั่วคราวขึ้น รวมคนจากหลายหน่วยมาทำงานก็เหมือนกับเอาคนมาทำงานนอกหน่วย นอกหน้าที่ของตน ไม่ใช่ภารกิจหลักของหน่วย ไม่รู้สึกมีความรักต่องานที่ทำ ระบบการทำงานเป็นเพียงภารกิจสมทบ ผู้ปฏิบัติมักมองว่าทำงานซ้ำซ้อนกับงานที่เขาปฏิบัติอยู่ อีกเรื่องหนึ่งคือทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กร คนในองค์กรย่อมต้องรักองค์กร การรักหน่วยงานเป็นธรรมชาติขององค์กร สมาชิกย่อมมีความ

หวงแหงนองค์กร ปกป้ององค์กรของตนไม่ยอมให้ใครมาแทรกแซงหรือตรวจสอบองค์กรตัวเอง อันอาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของหน่วยและความเชื่อถือของประชาชน ปัญหาการปราบปรามนี้ว่าจะปราบอย่างไรนั้น มันมีมาตั้งแต่เรามีโรงกลั่นน้ำมัน เกิดมาพร้อมกับน้ำมันเถื่อน ณ ปัจจุบันก็ยังปราบปรามไม่หมด ถ้าภาษีที่เราเก็บไม่ได้ตามที่ควรจะได้ งานปราบปรามน้ำมันเถื่อนต้องมีการต่อไป เพราะตัวชี้วัดรายได้จากภาษีเป็นตัวแปรหลักตัวหนึ่ง หากเข้มงวดจะทำให้สามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มมากขึ้น 3,000 กว่าล้านบาท เรากวดขันในการป้องกันและปราบปราม เมื่อเราพบช่องว่างช่องโหว่ก็แก้ไขอุดช่องว่างเสีย ตรงนี้ก็น่าจะทำให้ประสบผลสำเร็จในการปราบปราม แต่ถ้าเป็นแบบถาวรควรมีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายในการเรียก ยึด ตรวจสอบเอกสารข้ามหน่วยงานได้ การตรวจสอบในปัจจุบันใช้วิธีประสานความร่วมมือในทางข้าม แต่ไม่มีอำนาจบังคับให้ส่งเอกสารมาให้

กรณีสัมภาษณ์ที่ 2 อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน (อดีตผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายพลังงานและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน)

จากสถานการณ์ดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ.2538 โดยลำดับมาจนปัจจุบัน คณะรัฐมนตรี ในทุกรัฐบาลได้ให้ความสนใจอย่างจริงจังในปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง โดยมีข้อสั่งเกตและมติหลายครั้งในมาตรการและดำเนินการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดเงื่อนไขการสร้างคลังน้ำมัน การตรวจสอบเรือบรรทุกน้ำมัน การตรวจสอบมาตรวัดปริมาณรับ-จ่าย การตรวจสอบการดัดแปลงเรือประมง การเติมสารเคมีเพื่อให้เป็น Marker น้ำมันส่งออก การติดตั้งมาตรวัดน้ำมันแบบ Automatic Level Gauge คลังน้ำมันชายฝั่ง การตรวจสอบรถบรรทุกน้ำมันบนบก การดำเนินคดีทางอาญามีให้ทำความตกลงระงับคดีและให้อัยการสูงสุด (อสส.) มีความเห็นทางคดีทุกครั้ง ตลอดจนมอบหมายความรับผิดชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่มีอำนาจที่ชัดเจน

การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงหรือในภาพรวมคือ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม อยู่ในกรอบบทบาทการควบคุมกำกับดูแลของหน่วยราชการสำคัญหลายหน่วย คือกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมธุรกิจพลังงาน กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี กองทัพเรือ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) กรมสรรพากร กรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้ว่าราชการจังหวัด และสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ที่ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้าหน่วยงานในระดับกรมเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีกฎหมายสำคัญมากกว่า 10 ฉบับ บังคับใช้เป็นระบบขั้นตอนต่อเนื่องตั้งแต่น้ำมันดิบนำเข้ามาจากต่างประเทศเข้าสู่กระบวนการกลั่นผลิตแล้วขนส่งไปจำหน่ายให้ผู้บริโภคทุกรูปแบบโดยเฉพาะ

ประชาชนผู้บริโภคที่สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงทั่วประเทศ การดำเนินการในมาตรการป้องกันและปราบปรามโดยหน่วยงานหนึ่งเพียงลำพัง ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการทำงานร่วมกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในการประสานงานและปฏิบัติการร่วม โดยมีการกำหนดแผนงานทั้งทางบกและทางน้ำให้สอดคล้องรับช่วงงานจนถึงหน่วยดำเนินคดีให้เกิดประสิทธิภาพสามารถนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย มีการประเมินผลงานและปรับปรุงแก้ไขปัญหาคุสุภรคเกิดเอกภาพในการปฏิบัติงานและที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การขอความร่วมมือจากบริษัทผู้จำหน่ายน้ำมันเข้าร่วมปฏิบัติการในมาตรการต่าง ๆ การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามดังกล่าวตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน เป็นหน่วยงานรับผิดชอบได้ศึกษาและเสนอแนวนโยบาย ตลอดจนมาตรการต่าง ๆ ให้กับคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) และคณะรัฐมนตรี ตลอดจนโดยเฉพาะการจัดองค์การร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามจะต้องมีเจ้าของเรื่องผู้รับผิดชอบในการประสานงานและปฏิบัติการร่วมให้เกิดเอกภาพอย่างชัดเจน วิวัฒนาการในการจัดองค์การและเจ้าของเรื่อง ศูนย์ประสานงานตามมติคณะรัฐมนตรีได้ปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสมทั้งในด้านความเป็นจริง (Reality) และสามารถปฏิบัติได้ (Realistic) ควบคู่ไปกับสถานการณ์เดิมและสถานการณ์เฉพาะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง มีขีดความสามารถครอบคลุมรูปแบบการกระทำความผิดที่หลากหลายทุกพื้นที่ มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายเบ็ดเสร็จ และมีผลงานตลอดจนประสบการณ์ในการประสานงาน การตรวจสอบและจับกุมได้ผลดีในทุกเรื่อง ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายฉบับนั้น ๆ แต่เนื่องจากปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบการกระทำผิดเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น จึงเห็นด้วยถ้าจะมีการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นองค์กฤษฎีและจะมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการปฏิบัติงาน แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง มักจะมีปัญหาและอุปสรรคเป็นอย่างมากในด้านของบุคลากร

กรณีสัมภาษณ์ที่ 3 กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท การปิโตรเลียมประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

ในส่วนของบริษัทการปิโตรเลียมประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ได้มีส่วนร่วมในการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเดือนตามมติคณะรัฐมนตรีตลอดมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 สนองนโยบายตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปราบปรามการลักลอบนำมันเดือนเข้าทางทะเล โดยได้สนับสนุนทั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายให้กับหน่วยปราบปรามเฉพาะกิจและให้ความรู้ข่าวสาร

อันจำเป็นในการปฏิบัติการร่วมกับผู้ประกอบการบริษัทน้ำมันรายใหญ่ หลายบริษัท การดำเนินการปราบปรามได้ผ่านมาจนปัจจุบัน บริษัทการปิโตรเลียมประเทศไทย จำกัด (มหาชน) มีความพอใจในผลงานรวมทั้งการประสานงานและการปฏิบัติการร่วมกัน สิ่งที่สำคัญที่สุดในการปราบปรามเหตุยังการขยายตัวของขบวนการค้าน้ำมันเถื่อนทุกรูปแบบน่าจะเป็นการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด และรวบรวมความรู้ในการปฏิบัติการให้เกิดความชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจัดองค์กร (หน่วยงาน) ในการปราบปรามน้ำมันนอกระบบ ควรจะเป็นความรับผิดชอบของกระทรวงการคลังซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการจัดเก็บภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงและเป็นเจ้าของเรื่องโดยเฉพาะให้เกิดเอกภาพในการทำงานร่วมกันต่อไป และกำหนดเป้าหมายตลอดจนช่วงเวลาการปฏิบัติการร่วมกันให้เป็นรูปธรรมดังนั้น จึงเห็นด้วยถ้าจะมีการจัดตั้งองค์กรให้เป็นองค์กรอิสระในรูปของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีอำนาจหน้าที่เบ็ดเสร็จเด็ดขาด โดยไม่มีการแทรกแซงจากหน่วยงานอื่น

กรณีศึกษาที่ 4 ผู้บังคับการตำรวจน้ำ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
หัวหน้าโครงการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงทางทะเล (ตำรวจน้ำ)

การป้องกันปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงหรือน้ำมันเถื่อนที่ผ่านมาโดย มติคณะรัฐมนตรี ได้มีการกำหนดมอบหมายให้หน่วยงานหนึ่งเป็นแกนหลักหรือเจ้าของเรื่องในการประสานงาน ซึ่งผมเห็นว่าสำนักนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน ควรจะเป็นหน่วยงานที่เป็นเจ้าของเรื่อง เพราะทราบปัญหาและมองปัญหาในภาพรวม จึงเป็นการเหมาะสมที่สำนักนโยบายและแผนพลังงานจะทำหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งระดับกรม กระทรวง กำหนดแนวนโยบาย มาตรการ และจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งจะทำให้การป้องกันปราบปรามในภาพรวมมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล ส่วนกรณีการมอบให้กระทรวงการคลัง (โดยกรมสรรพสามิต) เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบดูแลงานด้านการกำหนดนโยบายและมาตรการนั้น ผมเห็นว่าการมองปัญหาของกรมสรรพสามิตไม่เป็นไปในลักษณะเดียวกับสำนักนโยบายและแผนพลังงาน คือไม่ได้มองว่าปัญหาเป็นปัญหาของกรมสรรพสามิตเอง ไม่มองว่าปัญหาเรื่องการจัดเก็บภาษีไม่ได้ เป็นหน้าที่ของกรมเอง จึงทำให้แนวคิด นโยบาย และนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการกับปัญหาไม่เกิดขึ้น การจัดการปัญหาไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรจะเป็นมีลักษณะการปกป้องหน่วยงาน และส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการทำงานของกรมสรรพสามิตทำได้เพียงการของบประมาณเป็นหลักเท่านั้น จึงทำให้หน้าที่ส่วนใหญ่ตกอยู่ในการกำกับดูแลของกรมธุรกิจพลังงาน เป็นผลให้เกิดปัญหาไม่สามารถทำงานได้ถึงระดับการแก้ปัญหาอย่างเต็ม

ระบบ การประสานงานร่วมกันในแต่ละหน่วยงานหยุดชะงัก รูปแบบการประสานงานเป็นแบบ หลวม ๆ ไม่เป็นไปตามระบบบูรณาการอย่างแท้จริง หรือไม่ได้บูรณาการตั้งแต่ต้นเหตุของปัญหา แต่เป็นการทำงานเพื่อการประเมินผลการทำงานของแต่ละหน่วยงาน และตรวจสอบการทำงานใน ระยะเวลาหนึ่งเท่านั้นเพื่อผลในการของงบประมาณของแต่ละหน่วยงาน และกรณีที่มีการจัดตั้งศูนย์ คณะกรรมการประสานงานการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับปิโตรเลียม, ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นการจัดตั้งขึ้นเป็น โครงสร้าง แต่การดำเนินงานและการประสานงานจริงยังไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กรอบในการทำงานแก้ปัญหา น้ำมันเถื่อนที่น่าจะเกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ อย่างแท้จริงนั้น หน่วยงานแต่ละหน่วยงานต้องไม่มองว่าการจัดการกับปัญหาจะ เกิดผลกระทบกับหน่วยงานใด แต่ต้องมองถึงสภาพปัญหา นำประเด็นปัญหามาจัดการ ซึ่งผม มองว่าตอนนี้ยังเป็นปัญหาอยู่เพราะแต่ละหน่วยงานยังออกมาปกป้องหน่วยงานของตนเอง การ ตรวจสอบระบบการทำงานของแต่ละหน่วยงานยิ่งเป็นไปได้ยาก จึงทำให้การจัดการปัญหาไม่ เกิดผล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้หน่วยงานที่เป็นกลางและมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเป็นผู้เข้า มาจัดการปัญหา ซึ่งผมคิดว่าควรให้สำนักนโยบายและแผนพลังงานเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง และ ควรมีการกำหนดกรอบการปฏิบัติงาน นโยบาย เป้าหมาย และแผนงานที่ชัดเจนมีการประสานงาน ที่ร่วมกันอย่างเป็นระบบไม่เป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ อีกประการหนึ่งในการปฏิบัติตาม โครงสร้างปัจจุบันไม่ได้ผลเพราะไม่ได้ทำงานภายใต้ปัญหาที่แท้จริงและสถานการณ์เฉพาะแต่ ทำงานตามแนวทางและกรอบของงบประมาณ ซึ่งยังไม่สามารถแก้ปัญหาในภาพรวมระดับชาติ แต่เป็นผลในระดับหน่วยงานหรือองค์กรเท่านั้น จึงควรจะมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริง และสถานการณ์เฉพาะในทุกด้านเช่น ปัญหาด้านไซเบอร์เน็ต ปัญหาการผลิต ปัญหาการขนส่ง ปัญหาการจำหน่าย ปัญหาการกำกับดูแลแต่ละขั้นตอน ฯลฯ จึงจะนำไปสู่การแก้ปัญหาใน ระยะเวลาและเป็นรูปธรรม

กรณีสัมภาษณ์ที่ 5 รองผู้บังคับการ กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิด ต่อเด็ก เยาวชน และสตรี กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (อดีต รองหัวหน้าโครงการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ)

ในมาตรการปราบปรามมีการบังคับใช้กฎหมายหลายฉบับซึ่งอยู่ในความ รับผิดชอบของหน่วยงานหลายกระทรวงและหลายกรม มีปัญหาในการประสานงานและการ ปฏิบัติการจับกุมซึ่งจะต้องดำเนินการด้วยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยดังกล่าว ความ

พยายามของรัฐบาลในการปราบปรามน้ำมันเถื่อนปรากฏให้เห็นจากมติคณะรัฐมนตรี หลายฉบับ ตั้งแต่ พ.ศ.2535 จนปัจจุบันที่ได้เร่งรัดให้มีการปราบปรามอย่างเข้มงวดกวัดขันและประสานงานอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพราะผลที่ปรากฏจากข้อมูลการจับกุมพบว่า มีปริมาณความเสียหาย จากการจัดเก็บภาษีไม่ได้เป็นจำนวนมากนับพันล้านบาทต่อปี มติคณะรัฐมนตรีได้กำหนดให้มีเจ้าของเรื่องผู้รับผิดชอบและศูนย์กลางในการประสานงานเพื่อให้เกิดเอกภาพและประสิทธิภาพในการปราบปราม มีมติคณะรัฐมนตรีปรับเปลี่ยนเจ้าของเรื่องรับผิดชอบและศูนย์กลางในการประสานงานหลายครั้งเข้าใจว่าเพื่อเป็นการปรับแผนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานอย่างแท้จริงตามสถานการณ์เฉพาะในห้วงเวลาหนึ่ง ๆ เท่าที่จำได้มีกรมศุลกากร กองทัพอากาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงการคลังเป็นเจ้าของเรื่องและศูนย์กลาง โดยลำดับมา การทำงานของหน่วยต่าง ๆ ในการปราบปรามน้ำมันเถื่อนมากกว่า 10 หน่วยงาน ทั้งหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนเป็นการปฏิบัติการในขั้นตอนเฉพาะของหน่วยงานนั้นที่มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งแยกเป็นส่วน ๆ ในระบบการกลั่น การผลิต การขนส่ง และการจำหน่าย เกิดปัญหาช่องว่างในการตรวจสอบแต่ละขั้นตอนเป็นเหตุให้การตรวจพบการกระทำความผิดกระทำได้โดยยาก เพราะฝ่ายเจ้าหน้าที่แต่ละหน่วยงานคนต่างทำ ระบบงานแต่ละหน่วยงานก็มีความแตกต่างกันโดยเฉพาะระเบียบและวิธีการตรวจสอบ นอกจากนี้งานบางส่วนก็เป็นการปฏิบัติการที่ซ้ำซ้อนกัน องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ในการทำงานไม่มีการรวบรวมและส่งมอบอย่างเป็นระบบ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าหน่วยและเจ้าหน้าที่ในภารกิจนี้ก็ต้องเริ่มต้นศึกษาและสร้างองค์ความรู้ในการทำงานใหม่ เป็นเหตุให้ไม่สามารถพัฒนาเทคนิคการทำงานให้มีประสิทธิภาพตามทันการขยายตัวของกลุ่มขบวนการค่าน้ำมันเถื่อนได้ สำหรับรูปแบบโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมในการปราบปรามน้ำมันเถื่อน ผมมีความเห็นว่า ควรจัดให้มีชุดปฏิบัติการร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญงานและเชี่ยวชาญในงานต่าง ๆ ของระบบน้ำมันเชื้อเพลิง และปฏิบัติการเฉพาะกรณีของการกระทำความผิดดังกล่าวข้างต้น ชุดปฏิบัติการร่วมนี้จะมีความพร้อมในการทำงานอย่างต่อเนื่องและมีเอกภาพในการตรวจสอบตั้งแต่ต้นจนพบการกระทำความผิดได้ อย่างไรก็ตามการทำงานดังกล่าวจะต้องมีเป้าหมายห้วงเวลาของภารกิจ ซึ่งผมคิดว่าน่าจะอยู่ในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี เพื่อชุดปฏิบัติการร่วมของหน่วยงานจะได้เร่งรัดการปฏิบัติการให้เสร็จสิ้นและส่งมอบภารกิจดังกล่าวให้กับหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบ

กรณีสัมภาษณ์ที่ 6 รองผู้กำกับการกลุ่มงานประเมินผลยุทธศาสตร์ กองวิจัย และพัฒนา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผู้เชี่ยวชาญด้านน้ำมันเถื่อน)

ควรจัดตั้งเป็นหน่วยงานใหม่ขึ้น มีลักษณะเป็นบอร์ด แต่อย่างไรก็ต้องมีปัญหา เพราะไม่มีเครื่องมือเครื่องมือพอ ต้องอาศัยตำรวจ เจ้าหน้าที่สรรพสามิตหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องช่วยทำงาน ดังนั้น คณะกรรมการนี้ควรจะเป็นรูปบอร์ดเพราะไม่มีกำลังเจ้าหน้าที่ หรือจะให้มีเจ้าหน้าที่ก็อาจเกิดความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่เดิม แต่เมื่อมองอีกทีก็เหมือนกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เมื่อก่อนงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ก็เป็นงานของตำรวจแล้วก็แยกไปตั้งหน่วยงานขึ้นมา เป็นรูปของคณะกรรมการ งานปราบปรามน้ำมันเถื่อนอาจใช้รูปของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาจับได้แต่ว่าก็ต้องไปอิง จะให้ความอิสระมากน้อยขนาดไหนขึ้นอยู่กับนายกรัฐมนตรีหรือขึ้นอยู่กับรัฐมนตรี อันนี้ก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารระดับประเทศมากกว่า ในความเห็นผมหน่วยนี้เป็นหน่วยใหม่ก็ต้องมี พัฒนาการ ถ้าเกิดขึ้นได้ให้จัดตั้งขึ้นมาเป็นแล้วพอทำงานซักระยะหนึ่งก็จะสะท้อนออกมาเองว่า ควรจะอิสระเหมือนออกจากอำนาจบริหารหรือเปล่า จะมีหน่วยงานอิสระที่จัดตั้งขึ้นมาก็ต้อง อาศัยนักการเมือง ตั้งเป็นพระราชบัญญัติจัดตั้งหรือการจัดตั้งหน่วยต้องมีกฎหมายรองรับและ กฎหมายรองรับนี้ไม่พ้นนักการเมือง นักการเมืองจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ผมเข้าใจว่าใน ระยะแรกอย่างน้อยก็ต้องให้อำนาจนักการเมือง ขึ้นกับนายกรัฐมนตรีโดยตรงหรือรัฐมนตรี ก็ จะสะท้อนผลงานของนักการเมืองได้ นักการเมืองก็ต้องตอบประชาชน ดีกว่าไปขึ้นอยู่กับกระทรวง ถ้าขึ้นอยู่กับกระทรวงก็อยู่ภายใต้การบริหารงานเป็นชั้น ๆ มาก ปลัดกระทรวง อยู่ในรูปแบบของ กรม ระบบราชการซึ่งมีสายการบังคับบัญชามาก แต่ถ้าหน่วยนี้มีความสำคัญก็อาจจะให้อิสระ ระดับหนึ่ง หมายความว่า ขึ้นตรงกับรัฐมนตรีหรือขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรีเลย แต่ผมว่า นายกรัฐมนตรีก็ไม่เอาหรอก การที่หน่วยขึ้นตรงกับนายกปัญหาต่าง ๆ ก็ไม่ได้ถูกกลั่นกรองเข้าไป ที่นายกรัฐมนตรีโดยตรงเลยก็เป็นปัญหาเรื่องการเมือง อย่างน้อยขึ้นอยู่กับรัฐมนตรี หรือ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกฯ รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง ดีกรีปัญหามากขึ้น ๆ ก็ จะสะท้อนการทำงานในอนาคตต่อไป อิสระจากระบบบริหารหรืออำนาจบริหารเป็นพัฒนาการของ โครงสร้างขององค์กร สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มาจาก คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการประพฤติมิชอบในวงราชการ มาจากหน่วยงานในระบบ ราชการทางด้านบริหาร ปัจจุบันนี้ก็ออกไปเป็นองค์กรอิสระ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอำนาจบริหาร ควร มี พัฒนาการ เพราะว่าต้องให้เจ้าหน้าที่ในระดับกรม ผมเชื่อว่าปัญหาอย่างนี้ต้องใช้เจ้าหน้าที่ส่วน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ก็ต้องตั้งองค์กรขึ้นมาดูแลรับผิดชอบมันเป็นพัฒนาการของการ

เปลี่ยนแปลง โดยธรรมชาติของปัญหา เมื่อปัญหาแก้ไขไม่ได้เพิ่มระดับปัญหามากขึ้น ๆ ปัญหาที่เพิ่มมากขึ้นที่กระทบต่อรัฐ ก็คือ รายได้จากการจัดเก็บภาษีการค้า น้ำมัน ทำให้รัฐสูญเสียรายได้ตรงนั้นไปซึ่งเป็นจำนวนมหาศาล เพราะฉะนั้นทำให้ฝ่ายการเมืองไม่ยอม ทำให้รัฐต้องมีมาตรการหรือนโยบายในการแก้ไขปัญหাপ้องกันปราบปรามทุกรูปแบบ แต่ต้องไปที่ละขั้นขั้นแรกของการแก้ไขปัญหา ต้องตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาโดยตรงโดยอาศัยหน่วยงานหรือองค์กรเดิมของรัฐบาลที่มีอยู่เข้ามาช่วย โดยอาจจะตั้งเป็นในรูปของคณะกรรมการในการปราบปราม ซึ่งในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องอาศัยฝ่ายการเมืองเข้ามาบีบคั้นในการแก้ไขและควรให้ประชาชนได้รับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการค้าน้ำมันเถื่อนโดยให้สื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมเผยแพร่เรื่องราวต่าง ๆ ประเด็นปัญหาข้อมูลปัญหาเพื่อให้ประชาชนรับทราบปัญหาของรัฐบาลและของประเทศและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เพราะประชาชนจะเป็นผู้กระตุ้นให้นักการเมืองเป็นผู้กำหนดนโยบายต่อไป เพราะปัญหาทุกปัญหาต้องถูกแก้ไขโดยนักการเมืองนั้นจะเป็นจุดเริ่มต้นของการแก้ไขได้

กรณีศึกษาที่ 7 สารวัตร กลุ่มงานตรวจสอบสำนวนอัยการ กองคดีอาญา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง)

เห็นว่าควรจัดตั้งเป็นหน่วยงานขึ้นมาใหม่ จะมีลักษณะเป็นแบบอิสระหรือเป็นแบบถาวร จะเป็นในรูปของคณะกรรมการอะไรก็ได้ มีอิสระมากแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหาร อาจจะเป็นนายกรัฐมนตรีน หรือคณะรัฐมนตรีหรือกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง แต่ต้องมีความเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงาน ในส่วนตัวแล้วเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อมีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาและนำเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานอย่างจริงจังและเข้มงวด จะเห็นได้อย่างเด่นชัดว่าการป้องกันและปราบปรามนั้นได้ผล ส่วนปัญหาก็เป็นด้านงบประมาณ เพราะปัจจุบันรัฐมองข้ามในด้านนี้ ไปให้ความสำคัญในด้านอื่นมากกว่า เพราะเห็นว่าเป็นอาชญากรรมที่ไม่รุนแรงเหมือนอาชญากรรมชนิดอื่น และกำลังพลที่จะเข้ามาปฏิบัติงานหาผู้ที่มีความรู้ในด้านนี้มีน้อยลงหรือถ้ามีก็จะอยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งยากแก่การรวมตัวกันในการปฏิบัติงานหรือขาดแคลนในด้านเครื่องมือเครื่องมือในการปฏิบัติงานและไม่ทันสมัยพอ เพราะในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการพัฒนาการกระทำผิดได้หลายรูปแบบ เครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพน้ำมันและรถที่ต้องใช้ในภารกิจนี้ จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีปริมาณมากและทันสมัยตามให้ทันต่อการกระทำผิด ในเรื่องนโยบายหรือกฎหมายก็ควรมีความชัดเจนและทันสมัยมากขึ้น และควรมีการลงโทษที่เด็ดขาด เพราะผู้กระทำความผิดไม่รู้สึกรู้สากับกฎหมายที่ลงโทษในการค้าน้ำมัน

เดือน เห็นควรตั้งองค์กรขึ้นมาใหม่ควรจะเป็นองค์กรที่ถาวรที่ขึ้นกับฝ่ายบริหารคืออาจขึ้นตรงกับ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี กระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง และมีตัวบทกฎหมายที่ชัดเจนในการลงโทษผู้กระทำผิดจะทำให้การป้องกันและปราบปรามประสบผลสำเร็จมากขึ้น

กรณีสัมภาษณ์ที่ 8 รองสารวัตร กลุ่มงานส่งเสริมและประสานงานวิจัย กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง)

ต้องตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาโดยตรง โดยอาศัยหน่วยงานหรือองค์กรเดิมของรัฐบาลที่มีอยู่เข้ามาช่วย โดยอาจจะตั้งเป็นในรูปของคณะกรรมการในการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องอาศัยฝ่ายการเมืองเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขและควรให้ประชาชนได้รับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการค่าน้ำมันเดือนโดยให้สื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมเผยแพร่เรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับประเด็นปัญหา ข้อมูลปัญหาเพื่อให้ประชาชนรับทราบปัญหาของรัฐบาลและของประเทศและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เพราะประชาชนจะเป็นผู้กระตุ้นให้นักการเมืองเป็นผู้กำหนดนโยบายต่อไป และจะเห็นได้ว่าการปราบปรามถ้ามีการจัดตั้งคณะกรรมการในการปราบปรามหรือองค์กรใหม่ก็จะทำให้การปราบปรามฯ ได้ผล และองค์กรที่จะเกิดขึ้นนั้นต้องมีความเป็นอิสระจากระบบบริหารหรืออำนาจบริหาร เป็นพัฒนาการของโครงสร้างขององค์กร สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มาจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการประพฤติมิชอบในวงราชการ มาจากหน่วยงานในระบบราชการทางด้านบริหาร เพราะจะทำให้องค์กรนั้นมีความโปร่งใสมากขึ้น

กรณีสัมภาษณ์ที่ 9 เจ้าหน้าที่ตรวจ สรรพสามิต 6 ว รองหัวหน้าสายตรวจ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ชลบุรี 2

ควรตั้งหน่วยงานขึ้นมาในรูปของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงและควรเป็นอิสระ เนื่องจากเพื่อกำกับดูแลควบคุมการขนย้ายการจำหน่ายน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันรวมถึงสารละลายไฮโดรคาร์บอน ทั้งการขนย้ายทางบกโดยทางรถยนต์ ทางรถไฟ ทางทะเลโดยทางเรือขนส่งน้ำมัน และทางท่อน้ำมัน ให้อยู่ในระบบมีช่องโหว่หรือวิธีการหลบเลี่ยงน้อยที่สุด และควรกำหนดบทลงโทษที่หนักขึ้น เช่น

- การดำเนินคดี มีการสืบสวนขยายผลถึงผู้ให้การสนับสนุนผู้รับซื้อ เพื่อตัดวงจรการซื้อขาย

- อำนาจในการเรียกยานพาหนะเพื่อตรวจสอบ โดยการที่ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือมีลักษณะเด่นเพื่อให้เกิดความแตกต่าง เช่นสัญญาลักษณะที่ติดบนยานพาหนะขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดเพื่อสะดวกแก่การตรวจสอบ

- ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของหัวหน้าของหน่วยงาน ควรพิจารณาให้มีระยะเวลานานขึ้นตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการสืบสวนปราบปราม การสืบเปลี่ยนโยกย้ายผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติตามวาระเวลาอันสั้น ส่งผลให้เกิดภาวะขาดความต่อเนื่อง หยุดชะงัก หรือเป็นช่วงรอยสับเปลี่ยนนายใหม่เกิดการใส่เกียร์ว่าง จึงประคองตัวระวังความผิดพลาดจากการปฏิบัติหน้าที่หรือรอคูนโยบาย (ผู้กำหนดนโยบาย) คนใหม่

- การแทรกแซงจากนักการเมืองทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงการเมืองท้องถิ่นมีการใช้อำนาจ อิทธิพล พวกพ้อง ญาติสนิท เข้าส่งผลต่อการปฏิบัติทุกขั้นตอน ตั้งแต่ส่งคนเฝ้าดู ความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ในการเข้าพื้นที่ อำพรางสถานะ เพื่อเข้าสืบสวนหาข่าวการกระทำผิดในส่วนที่เกี่ยวข้องน้ำมันเชื้อเพลิงในการกระทำที่พบเห็นเป็นรูปธรรม พยานหลักฐานที่สามารถรวบรวมไปสู่การจับกุมและนำขึ้นสืบพยานในชั้นศาล และการแทรกแซงขั้นตอนรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อเข้าตรวจค้นจับกุมก็ส่งผลให้ถูกสับเปลี่ยนหน้าที่หรือโยกย้าย

บทบาทของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวน้ำมันเชื้อเพลิง ควรมีบทบาทสำคัญและอำนาจหน้าที่ให้เต็มรูปแบบตั้งแต่ควบคุมวงจรการขนย้าย สถานีบริการ ผู้ซื้อ การนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ เช่นการติดตั้งระบบ GPRS เพื่อควบคุมการขนย้าย ปิดกั้น และควบคุมป้องกัน ไม่ให้มีการลักลอบนำน้ำมันเชื้อเพลิงไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในวงจรการขนถ่ายน้ำมันทั้งทางรถยนต์ ทางรถไฟ ทางเรือ ทางท่อ หัวนเกรงจากการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่โดยละเอียดทำให้ไม่กล้ากระทำความผิด มาตรการทางภาษีโดยการจัดแบ่งน้ำมันที่ส่งไปขายในต่างประเทศที่เป็นน้ำมันดีเซลต้องมีการเติมสารมาร์เกอร์ (Marker) ตัวใหม่ชื่อสารยูนิมาร์ก ซึ่งแสดงสีให้เห็นทันทีเมื่อมีการเติมสารเคมีลงไปมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมตรวจสอบการลักลอบนำน้ำมันส่งออกกลับเข้ามาในราชอาณาจักรได้ดียิ่งขึ้น พร้อมกับให้มีการติดตั้งมิเตอร์ที่คลังน้ำมันชายฝั่งเพื่อตรวจสอบ มาตรการทางกฎหมาย ผู้ปฏิบัติหน้าที่เมื่อพบปัญหาในหน่วยงานสามารถนำปรึกษาชี้แจงผู้บังคับบัญชาชั้นต้น เพื่อนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต

กรณีสัมภาษณ์ที่ 10 เจ้าหน้าที่สรรพสามิต 5 สำนักงานสรรพสามิต โรงกลั่น
น้ำมัน บริษัทเอสโซ่ จำกัด (มหาชน)

ควรจัดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมัน
เชื้อเพลิงและควรเป็นหน่วยงานอิสระและขึ้นตรงกับสำนักนายกรัฐมนตรี เนื่องจากจะส่งผลให้
บทบาทของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงเป็น
เอกภาพมากขึ้นและอำนาจหน้าที่ในการเป็นแกนหลักที่ทำหน้าที่ประสานงานและการจัดการ
ประชุม กับหน่วยงานอื่นที่มีความสัมพันธ์กันในด้านที่เป็นหน่วยงาน กำกับควบคุมดูแล
ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหรือธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง สถานีบริการน้ำมัน ผู้ค้า ผู้ประกอบการ
ขนส่ง ผู้รับซื้อ ผู้บริโภค ทั้งโรงกลั่นน้ำมัน คลังน้ำมัน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การผลิต
การนำเข้าคือ กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมธุรกิจพลังงาน ซึ่ง ตวง วัด กระทบวงพาณิชย์
เป็นต้น

กำหนดแนวทางปฏิบัติ โดยการจัดประชุมซักซ้อมการปฏิบัติ ประสานขอความ
ร่วมมือ หรือจัดศูนย์ที่มีเจ้าหน้าที่ของทุกหน่วยงานมาปฏิบัติร่วมกัน ในการควบคุมวงจร การค้า
น้ำมันเพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงนำเสนอระบบการจ่ายน้ำมัน
ทางท่อ และพัฒนาระบบให้แพร่หลายแม่นยำในการคำนวณการตรวจวัด เพราะการจ่ายน้ำมัน
ทางท่อ มีผลดีทั้งทางด้านประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ลดปัญหาการจราจรบนท้องถนน และ
พบปัญหาการทุจริตน้ำมันทางท่อน้อยมาก โดยการติดตั้งระบบการจ่ายน้ำมันทางท่อ
ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการติดตั้งรวมถึงการบำรุงรักษา การฝึกหัดผู้ใช้
แต่การควบคุมโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐควรพัฒนาให้เท่าทันเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการตรวจวัด
ควบคุม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต การจัดระบบการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เรือประมงโดย
ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานกรมสรรพสามิตที่ควบคุมในเรื่องดังกล่าวอยู่ เพื่อแบ่งหน้าที่ใน
ส่วนที่พ้นจากการควบคุมของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตแล้วไปอยู่ในเรือประมงที่ลักลอบออกเดินเรือ
นอกอาณาเขตหรือแนวเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือในเรือที่ไม่ได้สิทธิ์เข้าร่วมโครงการดังกล่าวให้มีการ
การตรวจค้นอย่างจริงจัง

กรณีสัมภาษณ์ที่ 11 เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 5 ผู้ควบคุมสำนักงาน
สรรพสามิต คลังก๊าซ เขาบ่อยา (บมจ.) บริษัทการปิโตรเลียมประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

เห็นด้วยว่าควรจัดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด
เกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้น เพื่อที่จะได้มีการดำเนินการให้เป็นระบบในการควบคุม ตรวจสอบได้
เช่น ลงทะเบียนผู้ประกอบการธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้ประกอบการขนส่งน้ำมัน และลูกค้าให้

สอดคล้องกันมีเครื่องมือในการติดตามพร้อมบุคลากรที่มีคุณภาพ มีหน่วยงานเป็นอิสระไม่ซ้ำซ้อน หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักในการรับผิดชอบดูแลน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งถือว่าเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญยิ่ง ในด้านพลังงาน โดยมีการจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในด้านธุรกิจน้ำมัน การควบคุมการผลิต การขนย้าย การนำไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าเข้ามากำกับดูแลจัดทำให้เกิด การควบคุมที่เป็นระบบ และเป็นแนวทางเดียวกัน มีการนำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามา ช่วยควบคุม และมีการจัดระบบบำบัดมลพิษทางอากาศเช่นการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์พิเศษ เพื่อตรวจสอบคุณภาพอากาศจากปล่องแบบอัตโนมัติ

บทบาทในการจัดรวบรวมหลักฐานเอกสารตรวจยึดจับกุมได้พร้อมอายุัดจนกว่า จะเสร็จสิ้นคดี มอบอำนาจให้ดำเนินคดีกล่าวโทษได้โดยตรง และมีอัตราโทษที่เป็นธรรมมี หน่วยงานจัดเก็บภาษีร่วมตรวจสอบเพื่อคานอำนาจให้โปร่งใส และบทบาทในการจัดการวงจร น้ำมันเชื้อเพลิงตั้งแต่การนำออกจากคลังน้ำมันทั่วประเทศ โรงกลั่นน้ำมัน การนำเข้าทางเรือ น้ำมันขนาดใหญ่ ให้ทันสมัย รวดเร็ว และมีน้ำมันพร้อมจำหน่ายตลอดเวลา ดูแลให้มีการสำรอง น้ำมันในปริมาณที่สามารถเกิดภาวะขาดแคลนน้ำมันต่อเนื่องได้ไม่ต่ำกว่าหกเดือนควบคุมดูแล คุณภาพรถขนส่งไม่ดัดแปลงเพื่อทุจริต มีความปลอดภัยและถูกต้องตามกฎหมายในส่วนของผู้ดำเนินการขนส่ง

ตรวจสอบประวัติอาชญากรรม และทดสอบก่อนบรรจุ ให้การอบรมและทดสอบ ภาควิปฏิบัติในทุกระยะ 3 เดือน สุ่มตรวจสอบสารเสพติด และสุ่มตรวจสอบการปฏิบัติงาน ประเมินผลการปฏิบัติงานมีการจัดเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ เฝ้าระวัง สืบสวนหาข่าว ตรวจค้น สุ่ม เรียกตรวจการกระทำผิดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงอำนาจในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดในชั้นตอนต่าง ๆ และสืบสวนขยายผลไปถึงโครงข่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป จนถึงที่สุดไม่หยุดยติเรื่องเมื่อเจอกับอิทธิพลรูปแบบต่าง ๆ

กรณีสัมภาษณ์ที่ 12 เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 7 ผู้ควบคุมโรงกลั่น น้ำมัน บริษัทไทยออยล์ จำกัด มหาชน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ไม่ควรจัดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมัน เชื้อเพลิงและควรเป็นอิสระเหมือนกับ คณะกรรมการการเลือกตั้ง, สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เพราะน้ำมันเป็นสินค้าที่ลักษณะพิเศษ ต้องใช้ความชำนาญ ขั้นตอน วิธีการ หลาย ๆ ด้าน ในการดำเนินการ ตั้งแต่การสร้างโรงกลั่น การซื้อวัตถุดิบ การจัดเก็บ การตลาด และการขนย้าย โดยปัจจุบันมีการควบคุมโดยหน่วยงานหลายหน่วย เช่น กระทรวง

อุตสาหกรรม กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมสรรพากร กรมตำรวจ กรมการค้าภายใน ทหารเรือ ทำให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ได้

ปัจจุบันมีการควบคุมตั้งแต่ตั้งแต่การนำน้ำมันออกจากโรงงาน การนำเข้าเก็บ ภายในคลัง การขายให้แก่ปั้มน้ำมันต่าง ๆ ก็มีการตรวจสอบในทุกสถานที่ รวมทั้งการนำเข้าและ ส่งออกต่างประเทศ ก็มีการควบคุมโดยกรมศุลกากร ผู้ซึ่งสามารถทำกิจการน้ำมันได้นั้นต้องมีทั้ง เงินทุน และเจ้าหน้าที่จำนวนมาก เพื่อจัดการในด้านต่าง ๆ เช่น การซื้อ การขาย การติดต่อ ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินกิจการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หากจัดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมัน เชื้อเพลิงที่มีบทบาทหน้าที่คล้ายของ FBI หรือ DSI นั้น ปัจจุบันองค์กรอิสระส่วนใหญ่ ไม่ได้ ทำงานเป็นอิสระจริง เนื่องจากประเทศไทยยังมีวัฒนธรรมแบบเครือญาติ ให้ความเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งเห็นได้จากการดำเนินคดีในหลาย ๆ คดี ไม่เกิดความเป็นธรรม การจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ ต้องใช้งบประมาณ สถานที่ บุคลากร เครื่องอำนวยความสะดวกและเป็นการซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งรับผิดชอบอยู่แล้วเกิดการซ้ำซ้อน และหากมีหน่วยงานอิสระขึ้นมา เมื่อต้องการตรวจสอบ เรื่องต่าง ๆ ก็ต้องขอข้อมูลจากหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่แล้วทำให้ได้ข้อมูลเดิม ๆ

ปัจจุบันหากมีคดีเกิดขึ้น พนักงานสอบสวนก็เป็นผู้รวบรวมข้อมูลเสนออัยการเพื่อนำสู่ศาล ซึ่งเป็นผู้ให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายได้อยู่แล้วและทุกคนก็เคารพในคำตัดสินของศาล

กรณีสัมภาระที่ 13 เจ้าหน้าที่ตรวจ สรรพสามิต 7 หัวหน้าฝ่ายปราบปราม สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ชลบุรี 2

ไม่ควรจัดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับ น้ำมันเชื้อเพลิงและเป็นอิสระ เพราะปัจจุบันมีหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุม ตรวจสอบเกี่ยวกับ น้ำมันเชื้อเพลิงในปัจจุบันนับว่าเพียงพอแล้ว ที่สำคัญอย่าให้หน่วยงานเหล่านั้นตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มที่มีผลประโยชน์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ และในวาระการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่ง สำคัญในองค์กรอิสระเหล่านั้น ต้องมีขบวนการที่ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ทุกกรณี ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้กลุ่มการเมืองที่หวังผลประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง ใช้กลฉ้อฉลในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำหรือส่งคนของตนเองเข้ามากำหนดนโยบายหรือเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในงานนั้น เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเอง

หากจัดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมัน เชื้อเพลิงขึ้นโดยมีบทบาทหน้าที่คล้ายการทำงานของ FBI หรือ DSI นั้น ประเทศไทยทำได้ยาก ซึ่งเห็นได้จากการดำเนินคดีในหลาย ๆ คดี ไม่เกิดความเป็นธรรม

การจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ ก็ต้องใช้งบประมาณที่สูงมาก และยังเป็นภาระซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งรับผิดชอบอยู่แล้ว เมื่อต้องการตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ ก็ต้องขอข้อมูลจากหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่แล้วทำให้ได้ข้อมูลเดิม ๆ เพราะผู้ที่รับผิดชอบคงไม่ต้องการให้ใครได้รับความจริงแน่นอน

กรณีสัมภาษณ์ที่ 14 เจ้าหน้าที่สรรพสามิต 5 สำนักงานสรรพสามิต คลังก๊าซ เขาบ่อยา (บมจ.) บริษัทการปิโตรเลียมประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ในปัจจุบันมีหน่วยงานที่ร่วมกันรับผิดชอบการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่แล้ว 5 หน่วยงานหลัก คือ สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กรมศุลกากร, กรมสรรพสามิต และ กรมธุรกิจพลังงาน ซึ่งทั้ง 5 หน่วยงานได้มีการประสานงานและมีนโยบายป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นไปที่การใช้มาตรการหลักในการปราบปราม ด้วยความเข้มงวดในด้านการจับกุมและตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนของการลักลอบนำเข้าน้ำมันและในกรณีการลักทรัพย์น้ำมัน เพื่อนำไปจำหน่ายต่อ ควบคู่ไปกับการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการประสานงานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็มีมาตรการป้องกันและปราบปราม เฝ้าระวัง สกัดกั้น การลักลอบค่าน้ำมันเถื่อน ทั้งทางบกและทางทะเล ทำให้การลักลอบนำเข้าน้ำมันเถื่อนเป็นไปได้ยากขึ้น ดังนั้นแนวโน้มการปลอมปนน้ำมันผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และสารละลายไฮโดรคาร์บอน (Solvent) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ทุกหน่วยงานก็พยายามหามาตรการมาป้องกันในการลักลอบนำไหลเวียนที่ไปปลอมปนในน้ำมันเชื้อเพลิงแล้วจำหน่ายให้กับผู้บริโภค โดยร่วมมือและประสานด้านการข่าวกับหน่วยงานอื่นหากพบการกระทำผิดเกี่ยวกับการลักลอบนำเข้าน้ำมันซึ่งเป็นการหลีกเลี่ยงภาษีอากร โดยเข้าข่ายความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติการฟอกเงินที่จะต้องส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) พิจารณายึดทรัพย์ต่อไป หากจัดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีบทบาทหน้าที่คล้ายของ FBI หรือ DSI นั้นไม่สมควรเพราะจะเป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน เพราะปัจจุบันการทำงานในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดที่มีอยู่ก็ได้อยู่แล้ว

ส่วนที่ 2 สรุปผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ถึงความคิดเห็นเรื่องการทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงรวมถึงมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาสามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2

ความคิดเห็นของบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนเหมือน	ส่วนต่าง
<ul style="list-style-type: none"> - การกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและเศรษฐกิจ การจัดเก็บภาษีของรัฐ - เป็นพฤติกรรมของนายทุนใช้การขนส่งและถ่ายสินค้าทั้งทางทะเลและทางบก โดยเฉพาะการใช้เรือบรรทุก - มีกลุ่มนายทุนและนักการเมืองอยู่เบื้องหลัง - พฤติกรรมมีหลายรูปแบบ เช่น การลักลอบนำเข้า การฉ้อฉลภาษีโดยไม่มีกาส่งออกจริง หรือการขอคืนภาษี การปลอมปนสารไฮโดรคาร์บอน (Solvent) การใช้ตัวเวียน เป็นต้น - หน่วยงานที่รับผิดชอบทางราชการมีมาก ขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบและมีอำนาจชัดเจนโดยตรง จึงมีปัญหาในเรื่องการประสานงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดตั้งองค์กรในการป้องกันและปราบปรามแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ องค์กรแบบถาวร และองค์กรแบบชั่วคราว - การให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามฯ ควรให้เป็นองค์กรอิสระหรือควรให้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เช่น นายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษี กระทรวงพลังงาน เป็นต้น

จึงสรุปรวมได้ว่า การกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงมีรูปแบบหลายรูปแบบ เช่น การลักลอบนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศที่มีราคาถูกกว่าในประเทศ โดยการขนส่งทางเรือบรรทุก การซื้อโกงภาษีโดยไม่มีการส่งออกจริงแล้วขอคืนภาษีจากรัฐ การปลอมปนสารไฮโดรคาร์บอน (Solvent) ที่มีการเรียกเก็บภาษีในปริมาณน้อย การใช้ตัวเวียนในการนำส่งน้ำมัน เป็นต้น ซึ่งพฤติการณ์ดังกล่าวนี้ได้ส่งผลเสียต่อรัฐ โดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีเพื่อนำเงินไปพัฒนาประเทศ จึงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ผู้ประกอบการดังกล่าวจะเป็นพวก นายทุนและมีนักการเมืองอยู่เบื้องหลัง การป้องกันและปราบปรามจึงเป็นไปได้อย่างยากลำบาก อีกทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบมีหลายหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานก็มีกฎหมายที่ใช้บังคับแตกต่างกัน ดังนั้น จึงเกิดปัญหาด้านการประสานงานกัน ขาดอำนาจในการจัดการแบบเบ็ดเสร็จ

ควรมีการจัดการด้านการจัดตั้งองค์กรป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับ น้ำมันเชื้อเพลิงขึ้น ส่วนองค์กรนี้จะเป็้องค์กรแบบถาวร หรือแบบชั่วคราว มีความอิสระ หรือขึ้นตรงกับฝ่ายบริหารหรือไม่นั้น มีความเห็นที่แตกต่างกันหลายแนวทางคือ

แนวทางที่ 1 การจัดตั้งองค์กรการป้องกันและปราบปรามฯ แบบถาวรและเป็นอิสระ องค์กรนี้จัดตั้งขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบโดยตรง มีอำนาจเด็ดขาดในการจัดการทุกขั้นตอนของ กระบวนการ

แนวทางที่ 2 การจัดตั้งองค์กรการป้องกันและปราบปรามฯ แบบถาวร แต่ให้ขึ้นกับ ฝ่ายบริหารหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เช่น นายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง กระทรวงพลังงาน

แนวทางที่ 3 การจัดตั้งองค์กรการป้องกันและปราบปรามฯ แบบชั่วคราว เป็นการ ทำงานของคณะทำงานเฉพาะกิจ โดยการรวมบุคลากรจากหลายหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ เมื่อภารกิจเสร็จสิ้นก็สลายหน่วยงาน

ส่วนที่ 3 อภิปรายผลการศึกษา

ทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

1. ปัญหาและรูปแบบของการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

ปัญหาการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเกิดขึ้นเกิดจากปัญหาการขาดแคลนน้ำมัน ภายในประเทศ เนื่องจากภาคอุตสาหกรรมและเครื่องยนต์ที่เพิ่มปริมาณขึ้นทุกปี ตามภาวะ

เศรษฐกิจของประเทศและของโลกที่มีการขยายตัวอยู่ทุกขณะ รวมถึงปัญหาราคาน้ำมันในตลาดโลกที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ประเทศไทยต้องนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศในราคาที่สูง แต่ผู้บริโภคต้องการผลิตภัณฑ์ราคาถูกลง ดังนั้น ปัญหาการค่าน้ำมันเถื่อนจึงเป็นที่นิยมทั้งในอดีตและปัจจุบัน มีรูปแบบการกระทำผิดที่หลากหลาย มีการใช้วิชาชีพในทางผิดกฎหมาย เช่น เรื่องบัญชีและเรื่องภาษี เป็นต้น

สถานการณ์การกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าวได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วไปทุกพื้นที่ของประเทศ ทวีความรุนแรงตามภาวะน้ำมันของตลาดโลกที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้กระทำผิดโดยการหลบเลี่ยงภาษีน้ำมันเชื้อเพลิง ในขณะที่เดียวกันก็ส่งผลเสียหายให้กับรัฐด้วยเช่นกันที่ต้องสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีน้ำมันเป็นจำนวนปีละประมาณ 6 พันล้านบาท อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมในการแข่งขันตลาดการค้าน้ำมันเสรี

รูปแบบหลักที่เป็นอยู่คือการลักลอบนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากประเทศสิงคโปร์ซึ่งเป็นประเทศส่งผ่านน้ำมันในภูมิภาค ซึ่งน้ำมันมีราคาถูกกว่าภายในประเทศ โดยการใช้เรือบรรทุกไปรับน้ำมันนอกน่านน้ำของไทย แล้วลักลอบนำมาส่งต่อเรือประมงที่ดัดแปลงใต้ท้องเรือเป็นห้องบรรจุน้ำมัน โดยน้ำมันบางส่วนได้ลักลอบนำขึ้นฝั่ง พฤติการณ์ดังกล่าวกระทำเป็นประจำจากนายทุนและนักการเมือง สร้างความรำคาญให้กับผู้ค่าน้ำมันเถื่อนเป็นอย่างมาก ในขณะที่เดียวกันก็สร้างความเสียหายให้แก่รัฐ โดยการขาดรายได้จากการจัดเก็บภาษีปีละไม่น้อยกว่า 6,000 ล้านบาท โดยเชื่อว่าน้ำมันที่หลีกเลี่ยงภาษีนี้นำเข้าปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ล้านลิตร นอกจากนี้ การนำเข้าน้ำมันโดยผิดกฎหมายยังส่งผลกระทบต่อผู้ค่าน้ำมันเสรีอย่างมาก เพราะนอกจากจะต้องจ่ายค่าภาษีให้แก่รัฐตามกฎหมายแล้วยังต้องสูญเสียลูกค้าผู้ใช้บริการให้แก่ผู้ค่าน้ำมันเถื่อนอีกด้วย ถือเป็นการสูญเสียรายได้ที่ตนพึงได้รับโดยชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมาย

นอกจากรูปแบบของการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงผิดกฎหมายแล้ว ก็ยังมีรูปแบบการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงอื่นอีก ที่เป็นการใช้วิชาชีพประกอบกิจการผิดกฎหมาย ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการกระทำผิด คือ

1) การฉ้อฉลภาษีการส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงโดยไม่มีการส่งออกจริงหรือไม่ใช่ปริมาณที่แท้จริง วิธีการนี้เป็นการกระทำภายใต้กรอบของกฎหมาย โดยรัฐอนุญาตให้มีการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนอกอาณาเขตของประเทศไทย และให้ถือว่าการนำน้ำมันไปจำหน่ายนอกอาณาเขตน่านน้ำไทยเป็นการส่งออกน้ำมัน ซึ่งในกลไกภาษีของรัฐนั้น สินค้าใดที่มีการเรียก

เก็บภาษีถ้าส่งออกป็นนอกราชอาณาจักรสามารถได้รับการยกเว้นภาษี ถือเป็น การส่งออกน้ำมัน อันเป็นเท็จเพื่อการขอลดหย่อนภาษี

2) การนำสารละลายไฮโดรคาร์บอน (Solvent) ที่ได้รับการยกเว้นภาษี ปลอมปนลงในน้ำมัน ทำให้เกิดความเสียหายต่อเครื่องยนต์และสิ่งแวดล้อม ทำให้ผู้ค้าน้ำมันที่มี สารไฮโดรคาร์บอน (Solvent) จำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคได้ในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด

3) การใช้หลักฐานการได้มาของน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้น้ำเข้าแล้วนำกลับมาใช้ อีกครั้งหนึ่ง หรือที่เรียกว่า “ตัวเวียน” การกระทำเช่นนี้ทำให้ผู้ค้าไม่ต้องจ่ายภาษีให้แก่รัฐ สามารถ จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงได้ในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาดเช่นกัน

สืบเนื่องจากปัญหาและรูปแบบของการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงที่กล่าว แล้วข้างต้นทำให้เกิดความยากลำบากในการป้องกันและปราบปรามสำหรับหน่วยงานของรัฐที่ เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนั้นมีหลายหน่วยงานไม่ใช่หน่วยงาน เดียวที่รับผิดชอบ การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามมีขอบเขต จำกัดในการบังคับใช้กฎหมาย จึงทำให้การปราบปรามทำได้ลำบากยิ่งขึ้น แม้ผู้กระทำผิดจะถูก จับกุมและดำเนินคดีอยู่เสมอ ๆ แต่ผู้กระทำผิดก็เกิดขึ้นมาใหม่เช่นเดียวกัน เพราะผลประโยชน์ที่ ได้จากการกระทำผิดคุ้มค่าที่จะเสี่ยงต่อการกระทำผิด

สำหรับความยุ่งยากในการปราบปราม เช่น ปัญหาการลักลอบนำเข้าน้ำมัน เชื้อเพลิงด้วยการขนส่งทางทะเล ใช้เรือเดินสมุทร เรือประมงหาปลา เป็นต้น เนื่องจากน่านน้ำ ทะเลนั้นกว้างขวาง เรือตรวจการของเจ้าหน้าที่จึงไม่สามารถที่จะตรวจตราได้ทั่วถึง จึงเป็น ช่องทางหนึ่งที่เป็นช่องทางให้ผู้กระทำผิดกระทำได้ง่ายและสะดวกต่อการหลบเลี่ยงนำเข้าน้ำมัน เชื้อเพลิงเถื่อน นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาอีกรูปแบบหนึ่งในน่านน้ำทะเลคือ การกระทำผิดเกิดขึ้น นอกน่านน้ำไทยหรือในน่านน้ำสากล ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้กระทำผิดนิยมกระทำ ไม่ต้องกลัวเจ้าหน้าที่ ของรัฐทำการจับกุมและดำเนินคดี ทำให้สะดวกและปลอดภัยต่อการกระทำผิด จึงเป็นปัญหา ความยุ่งยากในการเข้าปราบปรามของเจ้าหน้าที่รัฐในรูปแบบปัญหาการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมัน เชื้อเพลิงทางทะเล

ปัญหาการขอลดภาษีการส่งออกน้ำมัน ความยุ่งยากในการปราบปรามคือ เจ้าหน้าที่รัฐไม่ทราบข้อเท็จจริงว่าผู้ประกอบการการค้าน้ำมันและนำไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักร นั้น ส่งไปจำหน่ายจริงหรือปริมาณน้ำมันที่นำไปจำหน่ายตรงกับปริมาณที่แจ้งต่อเจ้าหน้าที่รัฐจริง ทำให้ปัญหาดังกล่าวเป็นช่องทางหนึ่งให้ผู้ประกอบการกระทำผิดความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงโดย การแจ้งการจำหน่ายน้ำมันนอกราชอาณาจักรอันเป็นเท็จ และขอรับภาษีน้ำมันที่แจ้งเท็จนั้นคืน

จากหน่วยงานของรัฐ ส่งผลให้รัฐต้องเสียเงินแก่ผู้ซื้ออณูภาคีการส่งออกน้ำมันเพื่อจำหน่ายนอกราชอาณาจักรอันเป็นเท็จจำนวนมากปีละหลายพันล้าน ปัญหาดังกล่าวมีความยุ่งยากเพราะผู้ประกอบการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการกระทำผิดประการหนึ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำหน้าที่ตรวจสอบู้เห็นเป็นใจหรือไม่รู้เท่าทันประการหนึ่ง ปัญหานี้เช่นเดียวกับปัญหาตัวเวียนที่ผู้ประกอบการค้าน้ำมันหรือนำเข้าน้ำมันใช้ตัวที่เจ้าหน้าที่รัฐออกให้และนำตัวนั้นมาใช้อีก เป็นปัญหาที่ผู้กระทำผิดและเจ้าหน้าที่สมรู้ร่วมคิดกัน ต่างฝ่ายต่างให้ผลประโยชน์ตอบแทนกัน จึงเป็นปัญหาหนึ่งที่ฝ่ายป้องกันและปราบปรามดำเนินการได้ยากลำบาก

และปัญหาการนำสารละลายไฮโดรคาร์บอน (Solvent) ผสมลงในน้ำมัน ความยุ่งยากในการปราบปรามคือ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ทั่วถึงทุกท้องที่ เพราะปั้มน้ำมันมาตรฐานที่มีอยู่ในประเทศไทยนั้นแทบทั้งหมดจะไม่มีปัญหาในเรื่องนี้ จะเป็นปัญหาสำหรับปั้มน้ำมันรายย่อยซึ่งส่วนใหญ่จะกระจายไปทั่วภูมิภาคของประเทศ และบุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องที่มีความรู้ในการตรวจสอบหาสารละลายนั้นต้องมีความชำนาญเป็นอย่างดี และยังต้องใช้เครื่องมืออีกหลายอย่างในการหาสารไฮโดรคาร์บอนที่ปลอมปนอยู่ในน้ำมัน ซึ่งค่อนข้างยุ่งยาก และเจ้าหน้าที่ก็มีปริมาณไม่เพียงพอต่อการปราบปรามฯ จึงเป็นเหตุให้ผู้กระทำผิดดำเนินการได้ง่ายขึ้น โดยผู้กระทำผิดรายใหญ่กระจายไปสู่รายย่อยสามารถขายน้ำมันในราคาที่ถูกกว่าท้องตลาดมาก จึงมีผู้บริโภคส่วนหนึ่งนิยมใช้บริการน้ำมันที่ผสมสารไฮโดรคาร์บอนเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์เห็นว่ามีราคาถูก ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบเครื่องยนต์และระบบนิเวศน์วิทยาเป็นอย่างมาก ผู้กระทำผิดมิได้ตระหนักถึงปัญหาในข้อนี้ การใช้บริการจึงมีให้เห็นและผู้กระทำผิดก็ยังคงประกอบการอยู่

2. มาตรการการป้องกันปราบปรามของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สืบเนื่องมาจากการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผ่านมาไม่สามารถกระทำได้อย่างเด็ดขาด ทั้งปัญหาจากหน่วยงานของรัฐที่มีหลายหน่วยงานในการรับผิดชอบ ขาดการประสานงานกัน ไม่มีความเป็นเอกภาพ ทำให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์จึงเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง เห็นควรให้มีหน่วยงานหรือองค์กรป้องกันและปราบปราม โดยหน่วยงานหรือองค์กรนี้จะเป็นแบบชั่วคราวหรือถาวร เป็นหน่วยงานหรือองค์กรที่เป็นอิสระหรือตั้งขึ้นกับฝ่ายบริหาร ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นที่แตกต่างกัน สามารถแยกเป็น 3 แนวทางดังนี้

แนวทางแรก กำหนดให้องค์กรป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นองค์กรถาวรและเป็นอิสระไม่ขึ้นตรงต่อฝ่ายบริหาร มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาควบคุมบริหารดูแลองค์กร ผู้ให้ความเห็นลักษณะนี้เห็นว่าปัจจุบันการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงมีการขยายวงกว้างไปทั่วทุกพื้นที่ พัฒนารูปแบบของการกระทำความผิดขึ้นไปเรื่อย ๆ ทำให้ยากต่อการสืบสวนจับกุม อาชญากรรมประเภทนี้ยังคงมีอยู่ตลอดและจะต้องมีตลอดไปในอนาคตตราบเท่าที่มีมูลเหตุจูงใจจากผลประโยชน์ที่ได้จากการกระทำความผิดในส่วนของภาษี การเอาเปรียบทางการค้า หรือผลประโยชน์จากการพยายามลดต้นทุนในการผลิตยังคงมีอยู่ ข้อดีของการจัดตั้งองค์กรแบบถาวรและมีความเป็นอิสระนี้ ทำให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานอย่างชัดเจน ขจัดปัญหาการเกี่ยว ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมารวมอยู่เป็นศูนย์การปฏิบัติเพียงหน่วยเดียว มีเอกภาพในการปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกมีความมั่นคงในอาชีพเพราะไม่ถูกแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองมีความตั้งใจปฏิบัติงาน แต่ความมีอิสระของหน่วยงานนี้อาจก่อให้เกิดปัญหา หากผู้ปฏิบัติงานใช้อำนาจตามอำเภอใจ ไม่มีหน่วยงานอื่นมาตรวจสอบและคานอำนาจ ดังนั้นการกำหนดให้เป็นองค์กรอิสระก็ควรกำหนดให้มีมาตรการการถ่วงดุลอำนาจควบคุมกันไว้ด้วย แต่อย่างไรก็ตามข้อเสียของการจัดองค์กรแบบนี้ยังยึดติดกับวัฒนธรรมองค์กรในระบอบราชการที่ยังมีความล่าช้าไม่ทันต่อสถานการณ์ความรุนแรงของอาชญากรรมที่พัฒนาเปลี่ยนแปลงไป

แนวทางที่สอง จัดให้องค์กรป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นองค์กรถาวรแต่ยังต้องขึ้นตรงต่อฝ่ายบริหาร เช่น นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง แนวความคิดนี้เห็นว่า งานป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงกระทบต่อรายได้ของรัฐในการจัดเก็บภาษี และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของรัฐ รัฐจึงควรมีทิศทางและกำหนดแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงอันเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการภาษีที่เกี่ยวกับรายได้ของรัฐในการพัฒนาประเทศ การดำเนินการป้องกันและปราบปรามอย่างเข้มงวดอาจก่อให้เกิดความไม่คล่องตัวในภาคธุรกิจ และกระทบต่อการบริหารภาษีรายได้ของรัฐ เช่น การเพิ่มความเข้มในการตรวจสอบความถูกต้องในธุรกรรมของผู้ประกอบการ โดยเพิ่มขึ้นตอนพิธีการและการปฏิบัติที่มากขึ้น ทำให้ภาคธุรกิจเกิดความล่าช้าไม่คล่องตัว แต่ในความเป็นจริงระบบการค้าในปัจจุบันตลาดโลกต้องการลดขั้นตอนและความคล่องตัวเพราะมีการแข่งขันทางการค้ากันสูง แนวความคิดในปัจจุบันมักจะเน้นการป้องกันมิให้ความผิดเกิดขึ้นมากกว่าที่จะให้มีการก่ออาชญากรรมขึ้นแล้วมาปราบปรามแก้ไข ซึ่งการกำหนดมาตรการป้องปรามลักษณะนี้อาจกระทำได้ โดยเพียงการออก

มาตรการควบคุมป้องกันของฝ่ายบริหาร โดยไม่ต้องใช้กำลังเจ้าหน้าที่เข้าไปปราบปราม ดังนั้น ทิศทางของการกำหนดนโยบายการป้องกันและปราบปรามย่อมมีผลกระทบต่อรายได้จากภาษีของรัฐ จนอาจกล่าวได้ว่าการกำหนดนโยบายการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นการบริหารภาษีของรัฐอย่างหนึ่ง ดังนั้น การกำหนดนโยบายในการ ป้องกันปราบปรามยังมีความจำเป็นต้องให้องค์กรป้องกันปราบปรามนี้ขึ้นตรงต่อฝ่ายบริหาร ส่วน ความผิดที่จำเป็นต้องใช้กำลังเจ้าหน้าที่เข้าไปปราบปรามนั้น ก็ควรมีฝ่ายบริหารเข้าไปควบคุมกำกับ นโยบายโดยฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละเรื่อง แต่ละ ความผิดว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ควรจะกำหนดความเข้มงวดของการป้องกัน ปราบปรามในระดับใด ซึ่งมีผลต่อการบริหารภาษีของรัฐ และกระทบต่อเศรษฐกิจในระดับราก ฐานของประชาชนโดยตรง

แนวทางที่สาม เห็นว่าควรจัดองค์กรแบบชั่วคราว เนื่องจากการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงมีลักษณะการกระทำผิดหลายแบบหลายลักษณะ หาก หน่วยงานของรัฐเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย เข้มงวดในการตรวจสอบติดตาม ผู้กระทำผิดก็ จะไม่กล้ากระทำความผิด แต่หากเจ้าหน้าที่ปล่อยปละละเลยหรือลดความเข้มในการตรวจสอบ จับกุมผู้ประกอบการเหล่านี้ก็จะหันกลับมากระทำความผิดขึ้นอีก ดังนั้น การจัดตั้งองค์กรใน รูปแบบชั่วคราวนี้เป็นการวิเคราะห์ที่ผลของอาชญากรรมที่เกิดขึ้น หากรุนแรงก็ประกอบกำลังเข้า ปราบปรามทันที หากปัญหาอาชญากรรมลดลงหรือชะลอลดตัวลงก็ลดกำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหรือ ยกเลิกภารกิจ อีกทั้งความผิดบางลักษณะแก้ไขเพียงใช้วิธีทางบริหาร เช่น การควบคุมการ ลักลอบนำน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องเสียภาษีออกนอกระบบ โดยรัฐกำหนดให้ผู้ประกอบการน้ำมัน ต้องแสดงศักยภาพในการประกอบกิจการ โดยแสดงขบวนการผลิต ปริมาณวัตถุดิบ ปริมาณ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ และปริมาณการจำหน่าย เพื่อขออนุญาตประกอบกิจการนั้นต่อทางราชการ หากเห็นว่าถูกต้องทางราชการก็อนุญาตให้ ส่วนผู้ประกอบการไม่มีศักยภาพเพียงพอ ราชการก็ ไม่อนุญาต ทำให้ปิดช่องโอกาสที่ผู้ทุจริตเหล่านี้จะไปกระทำความผิด การแก้ไขปัญหาเช่นนี้ เป็นการแก้ไขที่ต้นเหตุปัญหา และเป็นการแก้ไขปัญหาได้อย่างถาวร เพราะเมื่อมูลเหตุจูงใจยุติลง ก็ไม่มีความผิดเกิดขึ้น จึงไม่จำเป็นต้องปราบปรามกันอีกต่อไป และการจัดองค์กรเพื่อแก้ไขปัญหา ในกรอบนี้ ควรจัดแบบขององค์กรชั่วคราวน่าจะเหมาะสมที่สุด น่าจะคล่องตัวกว่า หากทางสถิติของ การก่ออาชญากรรม หากทางสถิติของการก่ออาชญากรรมเกิดขึ้นสูง ก็จะต้องตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อ ปราบปรามอย่างจริงจัง แต่เมื่อสถานการณ์คลี่คลายหรือหมดปัญหาหลง องค์กรนี้ก็สลายตัวไป ตามสถานการณ์ อีกทั้งการจัดองค์กรแบบชั่วคราวนี้เป็นการจัดองค์กรตามสภาพของ

อาชญากรรมที่เกิดขึ้น จึงตรงเป้าหมายกับการประกอบภารกิจ เพราะการกระทำคามผิด บางอย่างไม่จำเป็นต้องใช้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยมาปฏิบัติ บางเรื่องอาจใช้เพียง 1 ถึง 2 หน่วยงานเท่านั้น ดังนั้น การจัดตั้งองค์กรแบบชั่วคราวนี้ จึงน่าจะเป็นวิธีที่ดีกว่าการจัดตั้งองค์กรแบบถาวร

ตาราง 4.3

ความคิดเห็นในการจัดตั้งองค์กรในการป้องกันและปราบปราม
การกระทำคามผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

ลักษณะขององค์กร	เห็นด้วย /จำนวน
ถาวรและอิสระ	6
ถาวรและขึ้นตรงกับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง	5
แบบชั่วคราว	2
ใช้องค์กรที่มีอยู่เดิมไม่ต้องจัดองค์กรขึ้นมาใหม่	2
รวม	15

หมายเหตุ: มีผู้เห็นว่าควรจัดรูปแบบองค์กรเป็น 2 ลักษณะ จำนวน 1 ราย

จากผลการศึกษาของปัญหาการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงข้างต้นตรงกับทฤษฎีว่าด้วยอาชญากรรม ซึ่งปัญหานี้เป็นอาชญากรรมด้านเศรษฐกิจ ซึ่งทฤษฎีนี้มีแนวคิดว่าการป้องกันอาชญากรรมต้องอาศัยผู้รักษากฎหมายที่เที่ยงตรง การบังคับใช้กฎหมายต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ เมื่ออาชญากรรมเกิดขึ้นต้องจัดการกับอาชญากรรมนั้นและป้องกันมิให้อาชญากรรมเกิดขึ้นอีก เช่นเดียวกับปัญหาการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเถื่อนซึ่งเป็นอาชญากรรมด้านเศรษฐกิจหน่วยงานของรัฐควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ชัดเจน มีกฎหมายบังคับใช้ในการดำเนินงานป้องกันและปราบปราม เพราะอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศชาติ ซึ่งตามแนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจระบุไว้ว่า บุคคลผู้กระทำผิดมักเป็นบุคคลในสังคมชั้นสูง มีชื่อเสียง มีฐานะทางสังคม เป็นนายทุน เป็นนักการเมือง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยลักษณะของการกระทำผิดมักเป็นการทุจริต โดยการอาศัยตำแหน่งหน้าที่ การค้าของหนีภาษี การโกงภาษี การฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นต้น ดังนั้นจึงควรมีหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรง ให้เป็นหน่วยงานหรือองค์กรที่เป็นเอกภาพ มีกฎหมาย

รองรับในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อความสะดวกต่อการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพทั้งในการป้องกันและปราบปราม

3. ความเห็นของผู้ศึกษาในการแก้ไขปัญหา

จากความเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อเสียของแต่ละความเห็น ดังจะกล่าวเป็นบทสรุปผลของการศึกษาวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

ปัญหาว่าองค์กรป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงควรเป็นองค์กรแบบถาวรหรือองค์กรแบบชั่วคราว และควรมีอำนาจอิสระหรือไม่นั้น ผู้ศึกษามีความเห็นดังนี้

1. ควรให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นองค์กรที่มีอำนาจอิสระ ปราศจากอำนาจการแทรกแซงทางการเมือง เช่นเดียวกับ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เพราะ อาชญากรที่กระทำความผิดประเภทนี้ มักจะเป็นกลุ่มนายทุนอิทธิพลที่มีชื่อเสียงในสังคม อาชญากรรมที่กระทำโดยบุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพเฉพาะ มีสถานภาพในสังคม อาศัยช่องโอกาสที่ตนมีตำแหน่งหน้าที่ หรือมีส่วนที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้องรับผิดชอบการประกอบอาชญากรรมก็เพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไร หรือผลประโยชน์ทางทรัพย์สินเป็นสำคัญ กระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของ ประเทศจนถึงระดับมหภาค เมื่ออาชญากรเป็นผู้มีอิทธิพล มีศักยภาพในการก่ออาชญากรรม หากจะให้การป้องกันและปราบปรามได้ผล และมีประสิทธิภาพก็ควรจะให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีอิสระ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง เป็นหลักประกันความมั่นคงในอาชีพ แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นหน่วยงานที่เป็นองค์กรอิสระ แต่การป้องกันปราบปราม ผู้ปฏิบัติจึงจำเป็นต้องมีอำนาจบังคับใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งควรกำหนดให้คณะกรรมการ ฯ มีอำนาจเช่นเดียวกับอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

1) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง หรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ให้ถ้อยคำเพื่อประโยชน์แห่งการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง

2) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ทำการหรือสถานที่อื่น รวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการเพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไต่สวนข้อเท็จจริง และหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

3) มีหนังสือขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

4) หากเป็นการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานสืบสวนสอบสวนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

4.1 แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

4.2 ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อให้มีการจับและควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหา

4.3 สำหรับปัญหาที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายเฉพาะของหน่วยงานตนเท่านั้น แต่ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นความผิดต่อเนื่อง มีการกระทำความผิดเป็นขั้นตอนเชื่อมโยงกับการบังคับใช้กฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน และยังไม่มียกกฎหมายให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีจนสิ้นกระบวนการ เห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง มีอำนาจเช่นเดียวกับ FBI และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กล่าวคือ เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าไปรับผิดชอบดำเนินคดีดังกล่าวแล้ว อำนาจการดำเนินคดีจะตกอยู่ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงทันที ส่วนหน่วยงานรัฐที่รัฐรับผิดชอบสืบสวนสอบสวนในคดีเดิมก็จะยุติลงทันที แต่ต้องเป็นผู้ช่วยเหลือในการให้ความสะดวกแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงในเรื่องของข้อมูล และในเรื่องอื่นที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงต้องการ ทั้งนี้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด

เกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ยังมีอำนาจสั่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ส่งมอบเอกสาร ยึดอายัดเอกสาร สิ่งของและหลักฐานที่สามารถใช้พิสูจน์ความผิดได้

สำหรับการคัดเลือกบุคลากรนั้น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ก็จะเน้นบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถจากสาขาต่าง ๆ เมื่อได้บุคลากรต่าง ๆ ก็จะทำให้มีการอบรมเพิ่มเติมความรู้เพื่อให้เหมาะกับงานที่จะทำต่อไป

2. ควรกำหนดให้การกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงทั้งหมดเป็น ความผิดปฐมเหตุ หากมีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงอันเป็นความผิดปฐมเหตุขึ้น เป็นความผิดมูลฐานในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแม้ว่าการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง จะมีความคาบเกี่ยวกับการกระทำผิดฐานลักลอบหนีภาษี ศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ซึ่งเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3(7) การกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงก็ เข้าองค์ประกอบหลักเกณฑ์ การกำหนดความผิดมูลฐานกฎหมายฟอกเงิน การที่รัฐจับกุมหรือ ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดเป็นกับผู้กระทำผิดนั้นเป็นเรื่องยาก เนื่องจากผู้กระทำผิดเกี่ยวกับ น้ำมันเชื้อเพลิงเป็นการกระทำที่มีขั้นตอนและเครือข่ายน้ำมัน โดยผู้กระทำต้องมีความเชี่ยวชาญ ในการกระทำผิดเป็นอย่างดี และมีวิธีการที่แยบยลในการกระทำผิด และอาจมี เจ้าหน้าที่ภายในองค์กรตรวจสอบของรัฐู้เห็นเป็นใจในการกระทำผิด ทำให้การจับกุมแบบ คาหนังคาเขาพร้อมของกลางนั้นเป็นไปได้ยาก หากมีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง อันเป็นความผิดปฐมเหตุขึ้นเป็นความผิดมูลฐานในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน ซึ่งจะสามารถริบทรัพย์สินของผู้กระทำผิดไม่ให้มีอิทธิพลทางการเงินมา ประกอบอาชญากรรมอีก

3. ปัญหาขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานตามกฎหมายเฉพาะ ปัญหาการเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายเฉพาะ ที่หน่วยงานของรัฐแต่ละ หน่วยงานมีหน้าที่โดยตรงนั้นเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการป้องกันปราบปรามการกระทำผิด เกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง เช่น การนำน้ำมันดิบมาถลุง ณ โรงกลั่นภายในประเทศแล้วไปจำหน่าย ตามสถานีบริการ จะเกี่ยวข้องกับขั้นตอนตั้งแต่ศุลกากรมีหน้าที่รับผิดชอบตรวจพิธีการ นำเข้า น้ำมันดิบเข้ามาในราชอาณาจักร ทั้งยังต้องจัดเก็บภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่ม (Vat) แทน กรมสรรพสามิตและกรมสรรพากร เมื่อนำน้ำมันดิบเข้าถลุง ณ โรงกลั่นเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ประจำโรงกลั่น มีหน้าที่ต้องควบคุมดูแลในการกลั่นและจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเมื่อนำน้ำมัน เชื้อเพลิงออกจากโรงกลั่นก็จะมีภาคเอกชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับระบบการตลาดและระบบการขนส่ง

ส่วนนี้กรมธุรกิจพลังงานจะเข้ามามีบทบาทในการควบคุมการขนส่งความปลอดภัยและคุณภาพของน้ำมันเชื้อเพลิง เมื่อนำไปขาย ณ สถานีบริการหากเป็นการขายภายใต้เครื่องหมายการค้าของกลุ่ม Major oil ผู้ค้า Major oil เหล่านี้ต้องมาควบคุมดูแลให้สถานีบริการภายใต้เครื่องหมายการค้าของตน มีให้นำน้ำมันนอกระบบมาจำหน่ายขึ้นตอนในกระบวนการประกอบธุรกิจในแต่ละชั้นเหล่านี้ กระบวนการ (Process) การประกอบธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง เกี่ยวข้องกับการดำเนินการหลายขั้นตอน มีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานมีหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะในแต่ละขั้นตอนไป แต่ไม่มีหน่วยใดหน่วยหนึ่งหน้าที่รับผิดชอบทั้งกระบวนการ ไม่มีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด เข้าไปตรวจสอบดูแลได้ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามที่ผ่านมาใช้วิธีประสานงานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรง และปฏิบัติงานร่วมกันซึ่งแต่ละหน่วยงานยังคงมีแนวความคิดว่าตนเป็นเจ้าของหน้าที่ตรวจสอบดูแลและไม่ต้องการให้หน่วยงานอื่นเข้ามาตรวจสอบการปฏิบัติงานของตน ยิ่งหากเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นเข้าไปมีส่วนรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดด้วยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก็มักจะปกปิดข้อมูลหรือทำลายหลักฐาน ทำให้เข้าถึงข้อมูลได้ยากยิ่งขึ้น การแก้ไขปัญหาจึงจำเป็นต้องมีการจัดรูปองค์กรแบบถาวร และออกกฎหมายให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์กรนี้ เพราะการให้อำนาจพิเศษตามกฎหมายแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ควรจะต้องมีรูปองค์กรหรือหน่วยงานตั้งขึ้นก่อน แล้วจึงให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์กรนั้นมีอำนาจตามกฎหมายได้ มีอำนาจในการเข้าไปตรวจสอบได้ทั้งระบบ ทั้งนี้เพื่อความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลที่ทันต่อสถานการณ์ในการหยุดยั้งการกระทำผิดก่อนที่ความเสียหายจะเกิดขึ้น

4. ปัญหาการขาดข้อมูลในการปฏิบัติงาน

ธุรกรรมเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง เริ่มตั้งแต่การนำเข้าน้ำมันดิบ การขุดเจาะน้ำมันดิบภายในประเทศ การนำน้ำมันดิบเข้าคลัง การตรวจพิธีการจัดเก็บภาษี การนำผลิตภัณฑ์เข้าโรงกลั่น การเก็บคลังผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูป การจำหน่ายออกจากคลังการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง การคิดคำนวณค่าการตลาด การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ยอดจำหน่ายและน้ำมันคงค้าง ณ สถานีบริการข้อมูลเหล่านี้แยกเก็บอยู่แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยที่ยังไม่มีการประสานข้อมูลตรวจสอบซึ่งกันและกัน จึงเป็นช่องว่างเกิดการนำเข้าน้ำมันนอกระบบ โดยหลีกเลี่ยงภาษี หรือนำน้ำมันที่หลีกเลี่ยงภาษีลักลอบเข้ามาจำหน่ายในระบบ ในอดีตเมื่อมีการตรวจสอบหน่วยงานเจ้าของข้อมูลมักจะไม่ให้ความร่วมมือส่งมอบข้อมูล หรือในบางครั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้นรู้เห็นเป็นใจในการกระทำผิด ทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคในการกระทบเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อพิสูจน์ทราบความผิด หรือการนำ

ข้อมูลไปวิเคราะห์หาแนวทางในการป้องกันมิให้การกระทำผิดเกิดขึ้น หากกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์กรมีอำนาจเช่นเดียวกับอำนาจคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ก็น่าจะแก้ไขปัญหานี้ได้

5. ปัญหาการขาดองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน

การจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจ ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผ่านมา เป็นการรวบรวมกำลังพลจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาปฏิบัติงานเมื่อมีการปรับเปลี่ยนแต่งตั้งโยกย้ายเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเดิมออกไป ทำให้ผู้ปฏิบัติงานที่เข้ามาใหม่ขาดองค์ความรู้ต้องเริ่มศึกษาทำความเข้าใจในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเตรียมองค์ความรู้ก่อนออกปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพราะความเข้าใจในการป้องกันและปราบปรามต้องมีองค์ความรู้ในแขนงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบการค้าการตลาดธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง ระบบการจัดเก็บภาษีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระบวนการกลั่นน้ำมันเชื้อเพลิง ระบบตัวแทนนายหน้าและการขนส่ง ระบบการควบคุมคุณภาพน้ำมันและการรักษาความปลอดภัย การค้าเสรีในตลาดค้าน้ำมันของโลก ระบบกลไกควบคุมราคาน้ำมันของรัฐ ข้อกฎหมายข้อบังคับกฎระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้ องค์ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นความรู้เฉพาะของเจ้าหน้าที่และหน่วยงาน ดังนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันปราบปรามต้องมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในองค์ความรู้ของแต่ละหน่วยงานดังกล่าว ประกอบกับปัญหาน้ำมันเถื่อนนี้เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่มีความพิเศษ ผู้กระทำผิดเป็นผู้มีความรู้เฉพาะทางมักจะปกปิดร่องรอยหลักฐานและยากต่อการตรวจสอบ นอกจากนี้มักจะพบเสมอว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เห็นเป็นใจในการกระทำผิด ปัญหาผู้ปฏิบัติงานที่เข้ามาทำหน้าที่ใหม่มักจะพบว่ายังขาดความเข้าใจในระบบ แต่การป้องกันปราบปรามที่จะสัมฤทธิ์ผลได้ ต้องได้รับความร่วมมืออย่างจริงจังและประสานงานและประสานข้อมูลกันอย่างใกล้ชิดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งหน่วยงานขึ้นไปในการปฏิบัติงานในแต่ละเรื่อง ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความจริงจังด้วยความเข้าใจในระบบงานทำให้เกิดข้อสงสัยหรือระแวงการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานร่วมกัน จึงทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงาน ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง การแก้ไขปัญหาในส่วนนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า ถ้ามีการจัดองค์ป้องกันปราบปรามฯ แบบถาวร ปัญหาการขาดช่วงองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ย่อมลดน้อยลง เพราะมีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ถาวร และสืบทอดความรู้สานต่อภารกิจการปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง ไม่เสียเวลาในการเริ่มศึกษารวบรวมองค์ความรู้กันใหม่ ภารกิจหรืองานที่ปฏิบัติอยู่เดิม อาจเกิดการหยุดชะงัก เพราะผู้ปฏิบัติคนหลังที่เข้ามารับผิดชอบต้องมาศึกษากันใหม่